

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Навчально-науковий інститут економіки, управління та адміністрування
Кафедра іноземної філології, українознавства та соціально-правових дисциплін

ДОПУСКАЮ ДО ЗАХИСТУ

Гарант освітньої програми

к.п.н., доцент

Остапенко С. А.

« ____ » _____ 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

зі спеціальності 035 «Філологія»

спеціалізації 035.041 «Германські мова та літератури (переклад включно), перша –
англійська»

за освітньою програмою «Германська філологія (англійська, німецька). Переклад»

на тему: «Грецькі запозичення в англійській мові: історичний аспект»

Виконав здобувач 2 курсу групи ФЛ-23м

вищої освіти

Красовський Артем Андрійович

_____ (підпис)

Керівник:

Ст.викладач кафедри іноземної філології,
українознавства та соціально-правових
дисциплін, к.п.н., Воробйова Л.В

_____ (підпис)

Засвідчую, що у кваліфікаційній
роботі немає запозичень з праць
інших авторів без відповідних
посилань

Здобувач вищої освіти _____

Кривий Ріг
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
імені Михайла Туган-Барановського

Навчально-науковий інститут економіки, управління та адміністрування
Кафедра іноземної філології, українознавства та соціально-правових дисциплін
Форма здобуття вищої освіти очна
Ступінь магістр
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мова та літератури (переклад включно), перша –
англійська
Освітня програма Германська філологія (англійська, німецька). Переклад

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми

к.п.н, доцент

_____ Остапенко С. А.
« ____ » _____ 2024 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Красовському Артему Андрійовичу

1. Тема роботи **«Грецькі запозичення в англійській мові: історичний аспект»**
Керівник к.п.н., Воробйова Л.В.
Затверджені наказом ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського
від «23» травня 2024 року № 100-с
2. Строк подання студентом роботи: «16» грудня 2024 року
3. Вихідні дані до роботи: монографічна і періодична наукова література, статті зі словників та енциклопедичних видань; інформаційні ресурси мережі Інтернет.
4. Зміст (перелік питань, які потрібно розробити):
 - 1) вивчення базових понять дослідження та розкриття сутності збагачення лексичного запасу англійської мови шляхом запозичення лексичних одиниць з грецької мови та вплив грецьких запозичень на лексичну і граматичну структуру мови;
 - 2) ретроспективний аналіз грецьких запозичень в англійській мові;
 - 3) аналіз особливостей вживання грецьких запозичень в різних сферах англійської мови;

4) окреслення рекомендацій стосовно дослідження історичного розвитку і адаптації грецьких запозичень в англійській мові;

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): таблиці.

6. Дата видачі завдання «02» вересня 2024 року

7. Календарний план

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Добір та аналіз літературних джерел, визначення об'єкту, предмету та завдань дослідження.	до 23.09.2024 р.	
2	Підготовка основної частини роботи	до 18.11.2024 р.	
3	Підготовка висновків та рекомендацій роботи	до 02.12.2024 р.	
5	Аналіз та інтерпретація отриманих результатів, оформлення роботи	до 09.12.2024 р.	
6	Надання виконаної та оформленої кваліфікаційної роботи на кафедрі відповідно до вимог STU 02.02-30-2023	до 16.12.2024 р.	

Здобувач В.О. _____ А.А. Красовський

Керівник роботи _____ Л.В. Воробйова

РЕФЕРАТ

Загальна кількість в роботі:

сторінок – 65, рисунків – 2, таблиць – 4, додатків – 0, використаних джерел – 69

Об'єкт дослідження: грецькі запозичення у англійській мові.

Предмет дослідження: формування грецьких запозичень в англійській мові.

Мета дослідження: дослідження ролі й впливу грецьких запозичень в англійській мові, виявлення історичного та лексичного аспектів їх інтеграції

Завдання дослідження: вивчити базові поняття дослідження та розкрити сутність збагачення лексичного запасу англійської мови шляхом запозичення лексичних одиниць з грецької мови та вплив грецьких запозичень на лексичну і граматичну структуру мови; здійснити ретроспективний аналіз грецьких запозичень в англійській мові; проаналізувати особливості вживання грецьких запозичень в різних сферах англійської мови; окреслити рекомендації стосовно дослідження історичного розвитку і адаптації грецьких запозичень в англійській мові.

Методи дослідження: історичний метод використано для аналізу етапів та умов запозичення грецьких слів у різні періоди історії; порівняльний метод дозволив встановити подібності та відмінності в адаптації грецьких запозичень на різних етапах інтеграції в англійську мову, а також для виявлення відмінностей у адаптації грецьких запозичень на різних історичних етапах; культурний і лексичний аналіз дозволив зосередитись на фонетичних, морфологічних та семантичних особливостях запозичень, їх адаптації в англійській мові.

Основні результати дослідження: досліджено теоретичні аспекти запозичення грецьких слів в англійській мові та їх вплив на лексичну і граматичну структуру мови. Вивчено історичний розвиток і адаптацію грецьких запозичень в англійському лексиконі, їх роль у науковій і технічній термінології. Оцінено вплив цих запозичень на культурні і соціальні аспекти. Зокрема, дослідження виявило, як грецькі слова збагачують англійську лексику, інтегруються в граматичні структури і формують спеціалізовану термінологію.

Ключові слова: англійська мова, історичний аспект, грецькі запозичення

ЗМІСТ

Вступ	6
Основна частина	8
Висновки та рекомендації	55
Список використаних джерел	62

ВСТУП

Грецькі запозичення в англійській мові є важливим аспектом історичної та лінгвістичної взаємодії між двома культурами, що залишили значний слід у розвитку європейської цивілізації. У цій кваліфікаційній роботі вивчається феномен запозичення грецьких слів та висловів в англійську мову, з акцентом на історичний аспект цього процесу. Основна увага приділяється етапам запозичення, способам адаптації грецьких слів в англійській лексиці, а також їхньому впливу на розвиток англійської мови в різних історичних контекстах.

Мовні контакти між народами, культурна взаємодія та історичні події протягом століть сприяли формуванню сучасного лексичного складу багатьох мов світу. Запозичення відіграють ключову роль у цьому процесі, як зазначено в дослідженнях Г. Хок та Б. Джосеф, які зосереджені на історичному аспекті мовних змін та взаємозв'язку між мовами. Англійська мова, особливо завдяки грецьким запозиченням, демонструє, як елементи різних лінгвістичних традицій переплітаються у її розвитку.

Е. Петруніас у своїх дослідженнях розглядав специфіку сучасної грецької етимології та її запозичень у англійську мову через переклади, що сприяли передачі наукових і культурних знань [24]. Більш того, К. Статіс зазначає у своїй праці про сучасну грецьку мову, що саме через взаємодію з англійською відбулися важливі зміни у лексичному складі, зокрема у формуванні наукової та технічної термінології [27].

Вивчення грецьких запозичень в англійській мові має важливе значення як для розуміння історичних процесів, так і для лінгвістичного аналізу. Грецька мова є однією з найдавніших мов з багатою культурною та науковою традицією, і її вплив на англійську мову продовжує відчуватися досі. Грецькі запозичення, особливо у галузях науки, медицини, філософії та мистецтва, відіграли ключову роль у формуванні сучасної англійської лексики. Розуміння того, як і чому ці запозичення проникли до англійської мови, дозволяє краще усвідомити механізми міжмовної взаємодії та культурного обміну, а також простежити розвиток англійської мови під впливом зовнішніх факторів.

Завдяки дослідженням таких авторів, як П. Бортон і Д. Аміот, стало можливим вивчити ключові етапи процесу запозичення грецьких слів через латинську мову, їх фонетичну та морфологічну адаптацію, а також те, як ці слова змінилися в англійській мові з часом. Роботи Н. Кампуріса і У. Матраса стали основою для подальших досліджень, присвячених лінгвістичним трансформаціям у процесі запозичення.

Актуальність вивчення грецьких запозичень англійською пояснюється низкою причин. Насамперед, розуміння цих запозичень дозволяє простежити історію взаємодії культур та мов, виявити ключові етапи та механізми цього процесу. Більше того, грецькі запозичення не втратили своєї значущості і в сучасній англійській мові, де вони продовжують використовуватися для створення нових термінів, особливо у науковій та технічній галузях. Дослідження цих запозичень також має важливе значення для розуміння еволюції англійської мови, її розвитку під впливом різноманітних культурних та наукових традицій.

У науковій літературі опубліковано цілий ряд комплексних досліджень, присвячених вивченню грецьких запозичень англійською. Ці дослідження охоплювали різні аспекти запозичення, включаючи історичні канали проникнення грецьких слів через латинську мову, їхню фонетичну та морфологічну адаптацію в англійській мові, а також вплив грецьких запозичень на формування наукової термінології. Однак більшість робіт фокусувалися або на окремих аспектах запозичення, або на певних історичних періодах. Необхідність всебічного аналізу, що включає як історичні, так і лінгвістичні аспекти, стала очевидною для повного розуміння даного феномена.

Мета роботи полягає у всебічному аналізі грецьких запозичень в англійській, з особливим акцентом на історичних аспектах цього процесу. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі **завдання**: дослідити історію контактів грецької та англійської мов, проаналізувати канали та етапи запозичення грецьких слів, вивчити лінгвістичні особливості цих запозичень, оцінити їх вплив на англійську лексику, граматику та культурний контекст.

Об'єкт дослідження: грецькі запозичення у англійській мові.

Предмет дослідження: формування грецьких запозичень у англійській мові.

Методи дослідження. Методологічна основа дослідження включає підходи і методи, які дозволяють комплексно вивчити процес запозичення. Дослідження проблеми запозичення грецьких слів в англійську проводиться з використанням комплексного підходу, який включає як історичний, так і лінгвістичний аналіз. Зокрема, історичний метод буде використано для аналізу етапів та умов запозичення грецьких слів у різні періоди історії. Історичний аналіз дозволяє простежити етапи запозичення, виявити ключові періоди та канали, через які грецькі слова проникали в англійську мову. Лінгвістичний аналіз, у свою чергу, фокусується на фонетичних, морфологічних та семантичних особливостях цих запозичень, їх адаптації в англійській мові, а також на змінах, що сталися у цих словах з часом, а також дозволить виявити особливості фонетичної, морфологічної та семантичної адаптації грецьких слів в англійській мові. Порівняльний метод дозволить встановити подібності та відмінності в адаптації грецьких запозичень на різних етапах їхньої інтеграції в англійську мову, а також застосовується виявлення відмінностей у адаптації грецьких запозичень на різних історичних етапах.

Дана кваліфікаційна робота робить внесок у розвиток знань про грецькі запозичення в англійській мові, поєднуючи історичний та лінгвістичний підходи до єдиного дослідження. На відміну від попередніх робіт, які часто обмежувалися окремими аспектами або історичними періодами, це дослідження охоплює весь спектр питань, пов'язаних із запозиченням грецьких слів в англійську мову. Це дозволяє виявити їх лінгвістичні особливості, а також оцінити їх вплив на сучасну англійську мову.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота містить вступ, основну частину, висновки та рекомендації, список використаних джерел (69 найменувань), 4 таблиці, 2 рисунки. Загальний обсяг роботи складається із 65 аркушів.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Мова є складним творінням людського розуму, яке, можливо, є умовою для повного розкриття цього питання. Мислення невіддільне від слова, і жоден когнітивний (ментальний, пізнавальний) процес не може здійснюватися без мови. Коли людство знаходиться на порозі нового інформаційного етапу суспільного розвитку, формується новий підхід у наукових дослідженнях: головна роль надається антропологічному фактору. У лінгвістиці зміщується акцент з мовної системи на мовну особистість – суб'єкта вербальної діяльності та вплив мови на культуру і мислення.

Англійська мова – це мова, котра постійно змінюється та розвивається. Протягом багатьох століть вона активно запозичувала слова та фрази з інших мов, завдяки культурним обмінам та глобалізації. Цей процес відображає взаємозв'язок між різними суспільствами та сприяє надзвичайному розмаїттю англійського словникового запасу.

Нині стає особливо актуальним питання взаємозв'язку мови та об'єктивної реальності. З одного боку, це складе лінгвістичне питання про те, чи формує мова думку, чи когнітивні процеси універсальні, а мова лише виражає їхній результат. Ці протилежні точки зору лежать в основі теорій лінгвістів, які вважають що думка здійснюється через слово. З іншого боку, проблема взаємозв'язку мови та реальності тісно пов'язана з проблемою взаємозв'язку між мовою та культурою. В рамках антропологічної парадигми наукових досліджень зростає значення лінгвокультурології – нової лінгвістичної дисципліни, яка розглядає мову як феномен культури. Сучасний науковий підхід вимагає розглядати конкретне лінгвістичне явище не як елемент мовної структури, а як культурне явище та частину мовної картини світу.

Мова постійно вдосконалюється, гнучко реагуючи на зміни історичної епохи та культурних традицій. Вона є відкритою системою, яка взаємодіє з іншими мовами та культурами, завдяки чому склад кожної мови постійно поповнюється запозиченими елементами. Ці запозичення супроводжуються культурною взаємодією, тобто факт запозичення свідчить про співвіднесення культур на мовному рівні, і якщо прийняти гіпотезу авербалістів про те, що запозичена одиниця змінює картину світу, яку диктує мова-джерело.

Розширення словникового запасу за рахунок запозичених слів часто зумовлене політичними, економічними та торговими відносинами. Хоча загальноприйнятого визначення поняття «культура» не існує, можна визначити її як сукупність виробничих, суспільних і духовних досягнень людей. В такому випадку, все, що стосується навколишнього світу, яке людина сприймає і перетворює, від предметів побуту до абстрактних філософських категорій, пов'язане з культурою. Тому будь-яка міжнаціональна взаємодія супроводжується обміном культурною інформацією, що в свою чергу впливає на мову.

Запозичення – це процес перенесення слів, фраз чи мовних елементів з однієї мови в іншу. Це явище виникає внаслідок контактів між різними мовними спільнотами, коли одна мова запозичує слова або інші лексичні одиниці з іншої мови через торгіві, культурні, наукові або інші взаємодії.

Запозичення може мати різні форми:

- лексичне запозичення – це перенесення окремих слів або виразів, наприклад, англійське слово *computer* (з латинського *computare*).
- граматичне запозичення – це адаптація граматичних структур або конструкцій з однієї мови в іншу.
- фонетичне запозичення – зміни у вимові слів, які прийшли з іншої мови.
- морфологічне запозичення – перенесення морфем (коренів, префіксів, суфіксів) з однієї мови в іншу.

Запозичення можуть бути повними (якщо слово переноситься разом з усіма його значеннями) або неповними (якщо обрано лише частину елемента, наприклад, лише частина значення або форма).

З часом запозичені слова можуть адаптуватися до граматичних і фонетичних норм мови, у яку вони були внесені, і стають її невід'ємною частиною.

Нове слово часто приходиться разом з новим явищем, яке не було відоме в культурі носіїв мови, що запозичує, тому воно не відображене в мовній картині світу. В деяких випадках запозичене слово з'являється як синонім вже існуючого слова (наприклад, слова «імпорт» і «експорт» стали синонімами до «ввезення» і «вивезення»). Причини такого дублювання можуть бути різними: прагнення до термінологічної точності, особливо коли запозичене слово є міжнародним терміном, можливість підкреслити якийсь коннотативний відтінок, який неясний у початковому слові, або просто мода на іншомовні слова, що характерно для жаргонних запозичень.

Усі мови світу можна розділити приблизно на 300 мовних сімей, враховуючи схожість їхнього словникового запасу та граматики. Одна з найвідоміших мовних сімей – індоєвропейська – включає більшість європейських мов, а також мови Близького Сходу та Північної Індії. В рамках індоєвропейської сім'ї виділяються різні гілки. Наприклад, Італійська гілка дала початок романським мовам. Германська гілка, яку традиційно поділяють на північногерманську, східногерманську та західногерманську, також має велике значення.

Грецька та англійська мови відносяться до індоєвропейської мовної сім'ї. Однак, незважаючи на те, що вони належать до однієї великої родини, їх сім'ї різні:

- грецька мова належить до грецької гілки індоєвропейських мов, будучи єдиним представником цієї підгрупи;
- англійська мова відноситься до німецької гілки індоєвропейської сім'ї, разом з іншими німецькими мовами, такими як німецька, голландська та скандинавські мови.

Розглянемо становлення англійської мови, яке можемо традиційно поділити на чотири основні періоди:

1-й період – *давньоанглійський* (450–1149 рр.);

2-й період – *середньоанглійський* (1150–1499 рр.);

3-й період – *ранній новий англійський* (1500–1699 рр.);

4-й період – *сучасний англійський* (1700 р.–по теперішній час).

Отже, схарактеризуємо 1-й період (450–1149 рр.), нижньою хронологічною межею обрано 450 р., оскільки починається міграція германських племен англів,

саксів та ютів до Британії. Упродовж цього часу спостерігається сильний вплив латинської та скандинавських мов через завоювання. Нормандське завоювання 1066 р., призвело до сильного впливу французької мови, особливо на лексику. Граматика давньоанглійської була складнішою, з відмінками і змінюваними закінченнями, що робило його відмінним від сучасної мови.

2-й період – *середньоанглійський період* (1150–1499 рр.) ознаменований значними змінами у граматиці, спрощенням відмін і зникненням багатьох закінчень. Найвідоміший текст цього періоду – «Кентерберійські оповідання» Джеффрі Чосера.

3-й період – *ранній новий англійський період* (1500–1699 рр.) відзначений Великим зсувом голосних (1400–1700 рр.) – масової фонетичної перебудови англійських звуків. Цей період пов'язаний із посиленням впливу Ренесансу та друкованої справи, що сприяло стандартизації англійської мови. Саме в цей час Шекспір творить свої великі твори, а переклад Біблії Короля Якова завершує формування нової англійської мови.

4-й період – *сучасний англійський період* (з 1700 року – по теперішній час) характеризується стабілізацією структури мови та її лексичного запасу. Це час збагачення мови за рахунок наукових та технологічних відкриттів, колоніальної експансії та культурного обміну, що додає до лексики безліч запозичень та нових термінів. Приклади включають індустріальну революцію та глобалізацію, які сприяли поширенню англійської по всьому світу.

Ці переходи від різних періодів англійської мови до сучасної пов'язаний із соціальними та політичними змінами, міграціями, завоюваннями та культурними обмінами, що позначилося на граматиці, фонетиці та лексиці на всіх етапах [21].

Перейдемо до більш детального розгляду періодів. Отже у продовж давньоанглійського періоду (450–1149 рр.), варто зазначити, англосакси взяли на озброєння стилі письма, які використовували ірландські місіонери. Менш формальний варіант мінускулу (рядкові літери в текстах стародавньої писемності) використовувався для письма як латиною, так і староанглійською мовою.

H PÆT PE GARDE
 na ingear dagum. þeod cýninga
 hým ze frunon huda æþelintgar ellen
 fremedon. oft scyld scefing sceapena
 þreatum monegū mægþum meodo setla
 ofteah egrode eorl gyddan ærest pearð
 fea sceaft funden he þæt frofre gebad
 reox under polcnum reorð myndum þah
 oð þ him æghpyle þara ymb sittendra
 ofer hron rade hyran scolde zomban
 zylðan.

H PÆT PE GARDE
 na ingear dagum. þeod cýninga
 þrym ge frunon Huda æþelingaf ellen
 fremedon. oft scyld scefing sceapena
 þreatum monegū mægþum meodo setla
 ofteah egrode eorl syððan ærest pearð
 fea sceaft funden he þæt frofre gebad
 reox under polcnum reorð myndum þah
 oð þæt him æghpyle þara ymb sittendra
 ofer hron rade hyran scolde gomban
 gyldan

Рисунок 1 – Зразок тексту (пролог із «Беовульфа»)

Джерело: [42]

Сучасна англійська версія:

*LO, praise of the prowess of people-kings
Of spear-armed Danes, in days long sped,
We have heard, and what honor the athelings won!
Oft Scyld the Scefing from squadroned foes
From many a tribe, the mead-bench tore,
awing the earls. Since erst he lay
Frindless, a foundling, fate repaid him:
for he waxed under welkin, in wealth he throve,
till before him the folk, both far and near,
who house by the whale path, heard his mandate,
gave him gifts.*

У контексті запозичень, «Беовульф» зробив свій внесок у стародавню англійську літературу. Цей епос містить багато слів та фраз, які стали частиною англійської лексики. Наведемо декілька прикладів:

1. Thane – воїн, або слуга;
2. Mead – спиртовий напій на основі меду;
3. Wyrm – дракон, або великий змій.

Ці слова та фрази з «Беовульфа» стали частиною спадщини англійської мови, і їх можна зустріти в сучасних текстах. Таким чином, це є прикладом, коли література впливає на розвиток мови та культури.

Розглядаючи наступний період – середньоанглійський (1150–1499 рр.) нами встановлені хронологічні межі 1150–1499. Однак за Оксфордським словником англійської мови межі цього періоду встановлено від 1150 до 1499 року. З історичної точки зору, наслідки норманського завоювання 1066 року мали вплив на середньовічну англійську мову, наприкінці даного (1476 р.) періоду спостерігається поява друкарства в Британії [53].

У середньоанглійський період спостерігається різноманітність правопису. За даними Л. Джексона варіація правопису була навіть більшою, ніж у староанглійській мові. Навіть у редагованому тексті того часу можна було зустріти різні варіанти написання слів. Однак, найважливішою особливістю цього періоду є запозичення, які виникли після норманського завоювання Англії в 1066 році [53].

Таблиця 1 – Приклади запозичень з французької мови, спричинені франко-англійською двомовністю

French word	English meaning
Quene	Queen
Ich	I
Ycleped	Caleed, named
Hende	Courteous, gentle
Welkin	Sky

При розгляді середньоанглійських речень варто звернути увагу на відмінності в синтаксисі та граматичній структурі порівняно з сучасною англійською мовою. У

середньовічній англійській мові була більша гнучкість щодо порядку слів, і використання різних форм флексій для передачі значення було поширеним явищем. Це, разом із впливом староанглійської мови, призвело до виразної структури речень.

Цей приклад показує варіації написання середньовічної англійської мови, як це видно з "*aprill*" (середньоанглійська) і "*shoures soote*" (середньоанглійська). Крім того, відсутність використання великих літер у місяцях вказує на лінгвістичну норму, яка відрізняється від традицій сучасної англійської мови.

Середньоанглійська: *What that aprill with his shoures soote.*

Сучасна англійська: *When April with its sweet showers.*

Нижче зазначене речення ілюструє інший порядок слів, де "*he was a carpenter*" стоїть після "*craft*" замість очікуваного сучасного англійського синтаксису.

Середньоанглійська: *And of his craft he was a carpenter.*

Сучасна англійська: *And he was a carpenter by trade* [53].

Як зазначається у статті «Middle English example», у середньоанглійському періоді спостерігається багато регіональних варіацій та іноді надзвичайних відмінностей у тому, як одні й ті самі мовні одиниці були представлені на письмі [51]. Такі явища не виникли раптово, змінюючи мовлення людей в різних місцях середньовічного англійського періоду. Стандартизований літературний варіант пізнього давньоанглійського повністю розпався, і письмо англійською стало фрагментованим, локалізованим та в значній мірі імпровізованим [51].

У XIII столітті в Англії відбулося зростання почуття англійської ідентичності. Цей процес розпочався з втрати Нормандії, війни баронів (1258–1265 рр.) та часткової реакції проти іноземного (французького) впливу. Пізніше військові дії з Францією, які призвели до Рокової війни (1337–1453 рр.) за правління Едуарда III, також вплинули на формування англійської ідентичності. Ла-Манш, який розділяє Англію та Францію, почали сприймати як периферійний кордон, а не як центральний канал, що з'єднував обидві частини королівства, як це було після завоювання Нормандії.

Ранній англійський період (1500–1699 рр.) став часом інтенсивних і масштабних культурних взаємодій між європейськими державами, що спричинило природне проникнення нових слів в англійську мову з інших європейських мов. Особливо відзначаються запозичення з паризького діалекту французької мови, відомі як паризькі запозичення, такі як *ballet, technique, scene, routine, bourgeois, matinee*, які зберегли французьке написання і вимову. Деякі з цих слів мають латинське походження. Італійська як і грецька мови зробили значний внесок в англійську мову: *piano, violin, colonel, opera, alarm*. XVI століття, було часом підвищеної активності в багатьох сферах не лише у Британії, але й у всій Європі. Англія ставала частиною цивілізації, що швидко розвивалася. Відкриття класичної латинської та грецької літератури стимулювало новий інтерес до сучасних мов і привернуло увагу до них як до засобу літературного вираження.

Відродження освіти призвело до того, що монополія латини була зламана, але також виявилось, що англійська мова була на той момент менш розвинутою порівняно з класичними мовами. Велику кількість перекладів грецьких і

латинських авторів друкували великими накладками, що вимагало нових перекладів. Перекладачі стикалися з необхідністю запозичувати відсутні слова з мов оригіналу, оскільки вони не завжди були вченими, для яких латина була другою рідною мовою, і тому їм було легше переносити і натуралізувати необхідні латинські одиниці в англійській мові. Таким чином, велика кількість іншомовних слів потрапила в англійську мову. Нові слова стали необхідними в різних технічних галузях, оскільки англійська мова не мала відповідників.

Сучасний дослідник Д. Крістал (D. Crystal) оцінює відсоток запозичених слів у англійській мові в 65–70%, що є досить високим показником і вказує на те, що питомий елемент не переважає над запозиченим. Це пояснюється насиченими подіями, історією та міжнародними зв'язками. Через високий відсоток запозичених слів англійську мову можна класифікувати як мову міжнародного походження і в значній мірі як романську, оскільки слова французького та латинського походження домінують [21].

Однак, є ще один важливий фактор: питомий елемент, представлений великою кількістю високочастотних слів, таких як артиклі, прийменники, займенники, сполучники, допоміжні слова, а також слова, що позначають повсякденні предмети та ідеї: *bad, child, come, eat, go, good, house, water*. Крім того, англійська мова зберегла основну германську граматичну структуру, яка не зазнала жодного іноземного впливу протягом століть. Варто зазначити, що чистий англійський елемент протистоїть індоєвропейському та германському елементу.

Крім того, ці слова можна датувати, і вони завжди мали відмінну функцію: вони специфічно англійські і не мають споріднених слів в інших мовах, тоді як для індоєвропейських і германських слів такі споріднені слова завжди можна знайти. Наприклад: *brother, father, man, mother, sister, tree, woman* [51].

Епоха Шекспіра, що розпочалася наприкінці XVI століття і продовжилася до початку XVII століття, є одним із найбільш значущих періодів у розвитку англійської мови та літератури. На цей час припадає правління королеви Єлизавети I (1558–1603) та короля Якова I (1603–1625), що стало переломним моментом для англійської культури, мистецтва та театру. Цей період також відзначений швидкими суспільними змінами, зокрема піднесенням гуманістичної думки та зростанням національної свідомості. Шекспірівські твори не лише популяризували театральне мистецтво, а й значно вплинули на стандартизацію англійської мови. Саме в цей час, коли ще не існувало чітких норм для граматики, орфографії та синтаксису, творчість Шекспіра сприяла стабілізації літературної мови, а нові слова і фразеологічні звороти, які він запровадив, поширилися у вжитку і залишаються актуальними дотепер.

Шекспір увів до англійської мови близько 1700 нових слів, більшість з яких збереглися в сучасному вжитку, незважаючи на еволюцію мови. Серед цих новотворів – такі слова, як "lonely", "frugal", "dwindle" та інші.

Крім окремих слів, Шекспір створив численні ідіоматичні вирази, які увійшли до щоденного мовного вжитку. Такі фрази, як "breaking the ice" та "heart of gold", є прикладами шекспірівського мовного внеску.

Період початку XVII століття, коли король Англії Яків I доручив переклад Біблії англійською мовою, став значущою віхою в історії розвитку англійської мови.

Створення Біблії короля Якова (King James Bible), завершеної у 1611 році, мало на меті створення загальноприйнятого й остаточного варіанту біблійного тексту, який був би доступним для широкого кола англословних читачів. Вона стала не лише джерелом релігійних знань, а й сприяла уніфікації та стандартизації граматики та орфографії англійської мови, поширенню грамотності як у Британії, так і в колоніях, де англійська ставала панівною.

Крім того, Біблія короля Якова запровадила численні вирази та ідіоми, які міцно закріпилися в англійській мові, багато з яких і досі використовуються в повсякденній мові. Вирази на кшталт "the writing is on the wall" (написано на стіні), "the apple of his eye" (зениця ока), "a drop in the bucket" (крапля в морі) є прикладами мовного надбання цього тексту, які стали частиною культурного і мовного коду англословного світу.

Можливо, немає єдиної думки щодо початку ранньосучасного англійського періоду, але багато хто вважає винахід книгодрукування визначальним фактором. Книгодрукування відіграло велику роль не тільки у вихованні норм правопису та вимови; це також дало більше можливостей для людей писати та надало книгам набагато ширше поширення. Цей період включає також важливі наукові відкриття та дослідження Африки, Азії та Америки, але найважливішим чинником, який сформував розвиток мови, був період Відродження, який був часом відновлення інтересу до класичних мов і літератури, а також великих розробок у науках і мистецтві. Усі ці фактори мали великий вплив на словниковий склад мови; у мову було введено значну кількість грецьких і латинських запозичень для вираження нових понять, явищ і технічних нововведень.

Ренесанс ознаменувався значним збільшенням запозичень з латинської та грецької мов в англійську. З розвитком європейської культури та науки в цей період в мову ввійшло багато термінів, пов'язаних із медициною, анатомією, літературою та філософією, проникли в англійську мову. Ці процеси супроводжувалися експансією та колонізацією, що сприяло подальшому збагаченню англійської лексики. Крім того, в англійську мову ввійшли й арабські терміни, що відображає глобальний характер культурного обміну, впливаючи на наукову термінологію і повсякденне життя [41].

Крім того, англійська мова іноді поповнювалася прикметниками латинського походження для заповнення «лексичних прогалів». Це стосувалося випадків, коли германський іменник не мав відповідного прикметника, або коли існуючий прикметник набув небажаного значення. Прикладами є такі терміни:

- "Marine" для "sea";
- "Pedestrian" для "walk";

або випадки заміни через негативний відтінок існуючих слів:

- "Equestrian" замість "horsey",
- "Aquatic" замість "water" [66].

В англійську мову увійшли слова латинського та грецького походження.

Наприклад:

Найуживаніші слова з латинської мови: *agile, abdomen, anatomy, area, capsule, compensate, dexterity, discus, disc/disk, excavate, expensive, fictitious, gradual, habitual,*

insane, janitor, meditate, notorious, orbit, peninsula, physician, superintendent, ultimate, vindicate.

Найуживаніші слова з грецької мови: (багато з них пішли з латинської мови): *anonymous, atmosphere, autograph, catastrophe, climax, comedy, critic, data, ecstasy, history, ostracize, parasite, pneumonia, skeleton, tonic, tragedy* [36].

У третьому періоді (*ранньо новому англійському*) рідні та французькі слова перероблені у більшу схожість зі своїм латинським походженням. Наприклад старе слово "*describe*" отримало нову форму "*describe*" під впливом латинської мови. Проте велика маса запозичень у англійській мові ранньосучасного періоду походить безпосередньо з латини. Можна навести деякі приклади: "*cited*", "*affidavit*", "*agenda*", "*alibi*", "*animal*" "*bonus*", "*deficit*", "*exit*", "*extra*", "*fact*", "*maximum*", "*memorandum*", "*omnibus*", "*propaganda*", "*veto*" тощо.

Гібридні форми, зокрема частково латинські та частково грецькі, такі як "*egomaniac*", "*speleologist*", "*terramycin*" тощо, також значною мірою увійшли в англійський лексикон. Очевидним щодо впровадження латинських слів у сучасний період є те, що вони увійшли в мову переважно через письмо. Латинські елементи в англійській мові, за винятком найдавніших, увійшли через вживання їх церковниками і вченими.

Наприклад:

- *The CEO's behavior at the meeting was so self-centered that many called him an egomaniac, caring only for his own success.* «Поведінка генерального директора на зустрічі була настільки егоцентричною, що багато хто називав його самолюбцем, який піклується лише про власний успіх».
- *As a dedicated speleologist, she spent years exploring underground caves, mapping out new subterranean passageways.* «Як відданий спелеолог, вона витратила роки на дослідження підземних печер, накреслюючи нові підземні ходи».
- *After developing an infection, the doctor prescribed terramycin, a well-known antibiotic, to ensure a quick recovery.* «Після розвитку інфекції лікар призначив тераміцин, відомий антибіотик, для швидкого одужання».

Латинські епітети та синоніми надають мужності англійській мові. Латинська мова звеличує та інтелектуалізує англійців, проте не можна заперечувати що надмірна латинізація англійської мови призупинила зростання рідної лексики. Іноді їх надмірне і безцільне запозичення сприяло створенню роздутого стилю, сповненого наукоподібних і пафосних слів і фраз [24].

У сучасному англійському середовищі використання слів грецького походження відбувається щодня. Від галузі кулінарії до музичних жанрів, в драматичних творах, в кінематографі, грецька мова значною мірою інтегрована в лексичну систему англійської мови.

За Т. Невалайнен (T. Nevalainen) перший пласт грецьких слів увійшов до англійської мови через латину. Як тільки це сталося, «загальноєвропейською конвенцією» стало те, що коли нове слово було прийнято з грецької мови в англійську чи будь-яку іншу мову, до нього слід ставитися так, ніби воно пройшло через *a datin*. Для англійської це означало, що грецькі слова мають бути «латинизовані в написанні та закінченнях перед використанням». Таким чином, ми

маємо: грецьке τ (фонетично [k]) → латинське c, грецьке $\alpha\iota$ (фонетично [ai]) → латинське ae, грецьке $\epsilon\iota$ ([ei]) → i, грецьке $ο\iota$ (фонетично [oi]) → латинське oe, грецьке $ου$ (фонетично [ou]) → латинське u, грецьке υ (фонетично [u]) → латинське y та грецьке придихане початкове $\rho\prime$ → латинське rh [42].

Лише в епоху Відродження запозичення були безпосередньо з грецької мови: *lexicon, myth, petal, sympathy, atom, philosophy, physics*. Але навіть сюди деякі слова прийшли через класичну латинську (*gymnastics, drama, athlete*) і французьку (*astronomy, geography, geometry, theatre, tragedy, idiom, dialect*).

Цей період був відзначений значним розвитком науки, мистецтва та культури, а також відродженням інтересу до стародавніх цивілізацій Греції та Риму, їхніх мов. Звідси виникла значна кількість латинських і грецьких запозичень. На відміну від найбільш ранніх латинських запозичень, запозичення під час ренесансу рідко були конкретними назвами. Здебільшого це були абстрактні слова (*major, minor, filial, moderate, intelligent, permanent, to elect, to create*), а також численні наукові та мистецькі терміни (*datum, status, phenomenon, philosophy, method, music*).

Нині вплив грецької мови відчувається у сфері спеціальної термінології через часте використання грецьких морфем: *telephone, telegraph, television, aerodrome, aerodynamic, aerogram, photograph, phonograph* тощо [46].

Всеосяжний вплив грецької мови на англійську є свідченням довготривалої спадщини давньогрецької цивілізації на сучасну західну думку. У той час як мови постійно розвиваються, приймаючи нові терміни та відкидаючи старі, грецьке коріння в англійській мові залишається надзвичайно стійким. Це явище не лише лінгвістичне, але й культурне, що відображає глибоку повагу та захоплення грецькими досягненнями та інноваціями в різних сферах [43].

Перейдемо до розгляду 4-го періоду – *сучасного англійського* (1700 р. – по теперішній час). Сучасна англійська мова характеризується окрім запозичень ще однією хвилею збагачення лексики, яка спричиняється трьома основними факторами: безпрецедентним зростанням наукової лексики, появою американської англійської, яка мала стати домінуючим різновидом мови та інших різновидів, відомих як "New Englishes".

Англійська наукова лексика постійно збагачувалась починаючи з епохи Відродження, але XIX століття, через наслідки промислової революції у період широких наукових досліджень і відкриттів спричинило «бум» інновацій, що відобразилось у лексиці.

Визначним фактором історичного розвитку англійської мови стало її становлення в Новому Світі та становлення США як провідної економічної держави XX століття. Незважаючи на те, що між британською та американською англійською все ще існують помітні відмінності щодо вимови, граматики та словникового запасу, екстенсивне зростання комунікації та розвиток засобів масової інформації роблять ці різновиди все більш схожими.

Сучасна англійська фонологія зазнала низки змін, які відображають динамічний характер мови та її адаптацію до змін у суспільстві, технологіях та глобалізації. Ось кілька змін у сучасній англійській фонології:

- втрата [χ]: приголосний [χ] зник, подовжуючи попередній голосний, наприклад, “*light*” [liχt] став [li:χt], а [χ] перетворився на [f] у словах, таких як “*sigh*” і “*tough*”;
- зміна [d] на [ð]: у словах, таких як “*fader*” на “*father*” і “*moder*” на “*mother*”;
- втрата [l]: після низького заднього голосного і перед лабіальним або велярним приголосним, як у словах “*half*”, “*palm*”, “*talk*”;
- додавання нових фонем: додані велярний носовий [ŋ] і дзвінкий альвеопалатальний фрикатив [ʒ];
- втрата [r]: перед приголосними або в кінцевих позиціях, а також у ненаголошених позиціях або після задніх голосних, як у словах “*quarter*”, “*brother*”, “*March*”;
- злиття [j]: з попереднім приголосним після наголошеного голосного, що призвело до змін, таких як [dj] на [dʒ], як у слові “*soldier*”;
- розвиток палатального напівголосного [j]: у медіальних позиціях, що призвело до змін, таких як “*tenner/tenure*” і “*peculiar/peculiar*”; це явище відоме як асибіляція [32].

У теперішній час запозичення слів відбувається в небачених масштабах через величезну кількість нових винаходів, створених людьми різних національностей, і швидкий розвиток міжнародних комунікацій. Це призводить до легкого входження іноземних слів в англійську мову без змін у написанні або вимові, наприклад: *afficionado* (ісп. «ентузіаст», «фаната»), *laissez-faire* (фр. «політика невтручання»), *kibbutz* (івр. «колективне сільськогосподарське поселення»). Англійська мова завжди охоче запозичувала слова з інших мов, демонструючи схильність розширювати свої лінгвістичні ресурси.

У сучасній англійській мові запозичення є звичним явищем, з багатьма словами, взятими з інших мов через різні історичні, соціальні та культурні взаємодії. Вони можуть походити з латині, французької, італійської, іспанської, німецької, японської та багатьох інших мов. Ці запозичення збагачують англійський лексикон і відображають впливи, які відчувала англомова культура протягом свого розвитку.

У цьому дослідженні ми зосередимося на аналізі грецьких запозичень в англійській мові, зокрема на префіксальному способі та їх інтеграції.

Грецька мова зробила значний внесок у формування лексичного складу англійської, зокрема в науковій та технічній сферах, де грецькі слова часто використовуються як частини складних термінів. Багато з цих запозичень, зокрема префікси, стали основними складовими частинами термінів, які використовуються в різних наукових дисциплінах.

У рамках цього дослідження ми розглянемо основні грецькі префікси, які активно використовуються в англійській мові, і проаналізуємо їх функціональність та еволюцію від класичних до сучасних термінів. Серед прикладів таких префіксів можна навести *auto-*, *bio-*, *geo-*, *hyper-*, *hypo-*, *mega-*, *mono-*, *poly-*, *tele-*, що використовуються в різних сферах знань, від медицини до інформаційних технологій. Розглянемо також інші запозичення, які стали невід'ємною частиною

сучасної англійської мови, такі як: *bouzouki*, *gyro*, *ultrasaurus*, *television*, *olive* та багато інших.

Наведемо приклади з префіксом **mega-** :

- The company announced plans to build a *megacity* that will house millions of people.
- His latest project became a *megahit*, attracting attention from all over the world.
- Scientists are studying *megafauna*, like mammoths and giant sloths, to understand prehistoric ecosystems.
- The construction of the new *megastore* has significantly impacted the local economy.
- She made a *megadeal* with the tech company, securing a multi-million dollars contract.

Наведемо приклади з префіксом **hyper-** :

- His behavior was so *hyperactive* that he couldn't sit still for even a minute.
- The *hypersensitive* sensors detect the slightest changes in temperature.
- *Hyperinflation* caused the currency to lose almost all of its value within months.
- She managed to stay calm even in a *hypercritical* situation.

Наведемо приклади з префіксом **hypo-** :

- She was diagnosed with *hypothyroidism*, a condition where the thyroid gland is underactive.
- The patient's *hypodermic* injection was administered with precision.
- *Hypothermia* can set in quickly in freezing temperatures without proper clothing.
- The doctor recommended a *hypotensive* medication to manage his high blood pressure.

Наведемо приклади з префіксом **poly-** :

- The *polyglot* amazed everyone by fluently speaking six languages.
- *Polyculture* farming techniques can increase biodiversity and reduce pest outbreaks.
- *Polyester* fabrics are known for their durability and resistance to wrinkles.
- The political system in ancient Greece often included *polychromatic* decorations.

Наведемо приклади з префіксом **mono-** :

- The *monologue* in the play captured the audience's attention with its emotional depth.
- He was diagnosed with *mononucleosis* after experiencing prolonged fatigue and fever.
- The *monolithic* structure stood tall, casting a long shadow over the city.
- Their conversation centered around the idea of *monotheism* and its impact on society.

Наведемо приклади з префіксом **auto-** :

- The invention of the *automobile* transformed transportation forever.
- She used the *autofocus* feature on her camera to capture the perfect shot.
- His *autobiography* offered a unique insight into his personal life and career.
- Advances in *automation* have revolutionized manufacturing industries.

Наведемо приклади з префіксом **tele** - :

- She watched a live television broadcast of the event from the comfort of her home.
- They used a telescope to observe distant stars and galaxies.
- The company implemented a new teleconference system to improve remote meetings.
- The telekinesis ability of the character in the movie fascinated the audience.

Наведемо приклади з префіксом **geo** - :

- Geography classes taught us about the physical features of different regions.
- Geothermal energy is a sustainable alternative to traditional fossil fuels.
- The geopolitical situation in the region is highly complex and sensitive.
- Geology explores the history and structure of the Earth's crust.

Наведемо приклади з префіксом **bio** - :

- Biology is the study of living organisms and their interactions with the environment.
- Biodiversity is crucial for maintaining healthy ecosystems.
- The doctor prescribed a biopsy to determine the cause of the patient's symptoms.
- Advances in biotechnology have opened up new possibilities in medicine and agriculture [31].

Багато загальних англійських слів частково запозичені з грецької мови. Багато інших мов також запозичили ці частини слів, тож деякі мови можуть мати схожість з цими словами, наприклад:

Anti- "against":

- The patient was prescribed an antibiotic to fight the bacterial infection.
- They held an antipollution campaign to raise awareness about environmental issues.
- You need to shower with antibacterial soap before surgery.

Aster-/Astro-:

- Astronomy is the study of stars and planets.
- The astronaut trained for years to prepare for the space mission.
- Observing the asteroid belt, scientists hoped to learn more about the early solar system.

Aqua- "water":

- A fish may live in an aquarium.
- The aquatic plants thrived in the pond.
- They visited the aqueduct that once supplied water to ancient cities.

Auto- "self":

- An automatic transmission changes gears by itself.
- The autopilot mode allowed the plane to fly without manual control for a while.
- He wrote an autograph for every fan who asked.

Bio- "life":

- A biography is the story of someone's life.

- She majored in biochemistry to explore the chemical processes within living organisms.
- The biodiversity of the rainforest is unmatched anywhere else on Earth.

Chrome-/-chrome "color"

- A monochrome image has only one color.
- The chromatic scale in music includes all twelve pitches of the octave.
- Chromosomes carry genetic information and are key to the study of genetics.

Chrono- "time":

- A chronicle is a story told over time.
- The chronometer is an essential tool for navigation at sea.
- Historians created a chronological timeline of the events.

Geo- "earth":

- Geology is the study of the earth.
- The geographer studied maps to understand human and physical landscapes.
- The geocentric model of the universe placed Earth at the center.

Graph "write":

- She admired his beautiful calligraphy during the art exhibit.
- Graphite is a key component in pencils used for writing and drawing.
- Your autograph is your signature.

Hydro- "water":

- The desert climate can quickly dehydrate a person if they are not careful.
- They built a hydroelectric dam to generate power from the river.
- If you don't drink enough water, you may become dehydrated.

Path-/-path "feel":

- The story of her courage in adversity inspired great empathy among readers.
- The humanitarian showed great pathos in his work with refugees.
- I felt sympathy for her when her father died.

Phono "sound":

- You can hear someone's voice on the telephone.
- The phonograph was an early device for recording and reproducing sound.
- He studied phonetics to understand the sounds of human speech.

Photo "light":

- Please make a photocopy of this recipe for me.
- The photographer captured stunning photographs of the sunset.
- Photosynthesis is the process by which plants convert light into energy.

Tele "far":

- A television lets you see shows all over the world.
- The telegraph revolutionized long-distance communication in the 19th century.
- They watched the live broadcast on television to stay updated with the news [31].

Історичний аспект тісно пов'язаний з етимологією грецьких запозичень в англійській мові, тому є важливою темою для розгляду, оскільки грецька мова відіграє ключову роль у формуванні багатьох англійських слів, особливо в галузях науки, медицини, філософії та техніки. Цей процес включає в себе різноманітні

аспекти, такі як історичний контекст, шляхи запозичення, морфологічні та фонетичні адаптації, а також семантичні зміни, що сталися в результаті запозичення.

Існують різні шляхи, через які грецькі слова потрапляли в англійську мову. Перш за все, це запозичення через латинську мову, де грецькі терміни використовувалися в наукових і технічних текстах. Наприклад, слова "*physics*" (від *φυσική* – «природа») і "*logic*" (від *λογική* – «мистецтво міркування») були інтегровані в латинські тексти і пізніше перейшли в англійську мову. Інший шлях – це прямі запозичення з грецької мови, особливо в новітній час, коли нові терміни створювалися на основі грецьких коренів.

Грецькі запозичення в англійській мові мають довгу історію, що починається ще з часів античності. Багато грецьких слів проникли в англійську через латинську мову, особливо під час Ренесансу, коли відбулося відродження інтересу до античних мов і культур. Латинська мова, будучи мовою науки і релігії в Європі, часто використовувала грецькі терміни для опису нових понять, які потім перейшли в англійську.

При запозиченні грецьких слів в англійську мову часто відбувалися морфологічні зміни. Це включає зміну суфіксів, префіксів і коренів слів для адаптації до англійської граматики та вимови. Наприклад, грецький префікс *αντι-* (*anti-*) зберігся в англійській мові та використовується у значенні «проти», як у словах "*antibiotic*" або "*antiseptic*", грецький суфікс *-ισμός* (*-ismos*) був адаптований як *-ism* в англійській, що привело до утворення таких слів, як "*baptism*" (*βάπτισμα*) і "*criticis*" (*κρίσις*).

Фонетика грецьких запозичень також зазнала змін під час адаптації до англійської мови. Наприклад, грецька літера *κ* часто замінювалася на *c* в англійській мові, як у випадку зі словом *κράτος* (*kratos*), що стало "*cracy*" (наприклад, "*democracy*"), грецький суфікс *-ισμός* (*-ismos*) був адаптований як *-ism* в англійській, що привело до утворення таких слів, як "*baptism*" (*βάπτισμα*) і "*criticism*" (*κρίσις*). Грецький звук *χ* (хи) часто передається як *ch* в англійській, як у слові "*character*" (*χαρακτήρ*). Інший приклад – це заміна грецької *θ* (тета) на англійське *th*, як у слові "*theory*" (*θεωρία*). Префікси і суфікси часто адаптуються для відповідності англійським правилам граматики і морфології.

У сучасному англійському словотворенні часто використовуються грецькі корені для створення нових слів, особливо в науці та техніці. Наприклад, слово "*television*" є комбінацією грецького кореня *τῆλε* (*tele*) – «далеко» і латинського *visio* – «бачення». Такі складники часто використовуються для створення нових термінів, що робить грецьку мову важливим джерелом для сучасної англійської лексики.

З часом значення деяких грецьких слів змінювалися або розширювалися в англійській мові. Наприклад, слово "*drama*", яке в грецькій мові означало будь-який вид театрального мистецтва, в англійській мові отримало значення, пов'язане з емоційною напругою або конфліктом.

Етимологічний аналіз грецьких запозичень в англійській мові демонструє складний і багатошаровий процес, через який ці слова адаптувалися та інтегрувалися в англійську мову. Він також підкреслює важливість грецької мови

як одного з основних джерел англійської наукової, технічної та академічної лексики.

Значення багатьох грецьких слів зазнали змін або розширилися в англійській мові. Наприклад, слово "*ethics*" (*ἠθικά*) в грецькій означало звичаї або характер, але в англійській мові воно набуло значення системи моральних принципів. Також багато грецьких префіксів, таких як *hyper-* і *anti-*, набули нових значень або стали більш продуктивними в англійській мові, ніж вони були в грецькій.

Грецькі запозичення особливо помітні в спеціалізованій лексиці, зокрема в термінології наук. Наприклад, термін "*psychology*" (*ψυχολογία*) складається з грецьких коренів *ψυχή* "*psyche*" і *λογία* "*logia*". Ці терміни зберегли свою структуру і значення, ставши основою для нових понять і дисциплін.

Грецькі корені також використовуються для створення неологізмів і нових слів у сучасній англійській мові. Це особливо помітно в медицині, де грецькі корені використовуються для опису нових захворювань, процедур і технологій, таких як "*telemedicine*" (*τῆλε* – «далеко» і *ιατρική* – «медицина»).

Ці аспекти підкреслюють глибокий культурний і історичний зв'язок між грецькою та англійською мовами, який продовжує впливати на розвиток лексики й сьогодні.

Лінгвістичне запозичення включає перенесення елементів однієї мови (мови-донора або вихідної мови) в іншу (мову-реципієнта). Це явище було досліджене вченими з різних аспектів, як у діахронічній, так і в синхронічній перспективі. Лінгвістичний матеріал, запозичений з мови-донора до мови-реципієнта, може включати все: від лексем, афіксів, морфологічних моделей і синтаксичних особливостей до фонем, акцентуаційних моделей, інтонаційних схем і дискурсивних стратегій. Лексичне запозичення є, безумовно, найпоширенішим типом міжмовного переносу і добре вивченим у літературі. Як зазначає У. Вайнрайх (U. Weinreich) «словниковий запас мови, будучи значно менш структурованим, ніж його фонологія або граматики, безсумнівно є головною областю запозичень» [65].

Прямі запозичення "*loanwords*" – копіюють як форму, так і значення (наприклад, сучасне грецьке *κομπιούτερ* [kombjúter] < англ. computer).

Змішані запозичення (*loanblends*) – складаються як мінімум з однієї запозиченої частини і як мінімум з однієї власної частини (наприклад, сучасне грецьке *αγορέ* [agoré] "*boyish*" від слова *αγόρι* [agóri] "*boy*" і запозиченого з французького суфікса *-é*).

Семантичні запозичення – копіюється лише значення (наприклад, французьке *grate-ciel* і німецьке *Wolkenkratzer*, утворені за аналогією з англійським *skyscraper*). Семантичні запозичення можна додатково розділити на семантичні розширення (коли значення власного слова розширюється за моделлю іноземного аналога; наприклад, нове значення "комп'ютерний пристрій", додане до грецького слова *ποντίκι* [podíki] з англійського *mouse*) і кальки (коли два або більше рідних морфем комбінуються за моделлю комбінації їх іноземних аналогів; наприклад, німецьке *Wochenende* від англійського "*weekend*"). Кальки та семантичні запозичення відносяться до того, що в літературі відомо як непряме або часткове запозичення [45].

Хоча лексичні запозичення привернули особливу увагу, морфологічні запозичення зазвичай менш досліджені у літературі, що може бути пов'язано з їх відносною рідкістю.

Останні роки дослідження підтвердили структурні ефекти запозичень на основі великих міжмовних даних. Ці дослідження також розрізняють матеріальне запозичення і структурне запозичення (яке також називають запозиченим матеріалом і запозиченою моделлю). Матеріальне запозичення стосується перенесення звуко-смилових пар (лексем, основ, афіксів тощо), тоді як структурне запозичення стосується копіювання морфологічних або семантичних моделей. Кальки та семантичні розширення є основними типами структурного запозичення, тоді як прямі запозичення є найважливішим типом матеріального запозичення [22].

Префікс *υπερ-* походить від давньогрецького прийменника *υπέρ* («над, понад, поза»). В процесі його граматикизації в префікс він також розвинув деякі додаткові нелокаційні значення, такі як надмірність, напр *υπερφορτώνω* [i'perfortóno] («перевантажувати») або у слові *υπερβάλλω* («перебільшувати»). Фігуральні значення, такі як надмірність і високий ступінь, вже з'явилися в ряді слів у класичний період (наприклад, *υπερθερμαίνω* «перегрівати»), але стали більш продуктивними в елліністичній і середньовічній грецькій, а також пізніше, у новогрецькій мові.

В оригінальному значенні *ύπερ* вказує на щось, що перевищує або знаходиться вище чогось іншого, наприклад, "*υτέρβαθρον*" «вища ступінь» або "*υτέρβαση*" «перевищення».

В класичний період грецької мови префікс *υπερ-* вже використовувався для передачі фігуральних значень, таких як надмірність або інтенсивність. Слово *υπερθερμαίνω* "*overheating*" демонструє використання префікса для вказання на підвищений ступінь процесу.

У пізніші періоди, таких як елліністичний і середньовічний, використання префікса стало більш продуктивним. Він почав утворювати нові слова, які вказують на інтенсивність або перевищення у різних контекстах, від наукових термінів до повсякденних слів.

У новогрецькій мові префікс *υπερ-* продовжує використовуватися для вираження надмірності або інтенсивності, а також в термінах технічного і наукового значення, наприклад, *υπερφόρτωση* "*overload*" або *υπερβολικός* "*exaggerated*".

Нижче розглянемо приклади використання в англійській мові:

1. *υπερβολή* – "*hyperbole*":

- His description of the event was pure *hyperbole*, making it sound like a disaster when it was just a minor inconvenience.
- The advertisement was full of *hyperbole*, claiming the product would change your life overnight.

2. *υπερέχω* – "*excel*":

- She consistently *excels* in her studies, always achieving the highest grades in her class.
- The athlete's dedication to training allowed him to *excel* in his sport, winning numerous competitions.

3. υπερσύγχρονος – "ultramodern":

- The new office building has an ultramodern design, featuring sleek lines and advanced technology.
- They furnished their home with ultramodern appliances and furniture, creating a futuristic living space.

Префікс *υπερ-* є важливим елементом грецької мови, який додав багато фігуральних і абстрактних значень до слів, що допомогло грецькій мові розвиватися і адаптуватися в різні епохи і контексти.

Префікс *ἀντί-* (грец. *ἀντί*) походить від давньогрецького прийменника *ἀντί*, який означає «проти», «замість», «в обмін на». У процесі розвитку давньогрецької мови цей прийменник став використовуватися як префікс, надаючи словам значення протидії або заміни.

Цей префікс широко використовується для формування слів, що означають протистояння чомусь, дію в відповідь або заміну одного явища на інше. Наприклад, слово "*αντίθετος*" (*antithetos*) означає "протилежний", вказуючи на щось, що стоїть у протиставленні до іншого об'єкта або явища. Іншим прикладом є "*αντικατάσταση*" (*antikatastasi*), що перекладається як "заміна", вказуючи на дію заміни одного предмета або особи на інше.

В оригінальному значенні *ἀντί* вказує на щось, що стоїть проти чогось іншого або є заміною. Наприклад, *ἀντί* вказує на щось, що є протилежним або заміщує інше, як у слові *αντίδοτος* "*antidote*", що означає «заміна» або «протидія».

Префікс *ἀντί-* також використовується у медицині для формування термінів, що описують методи та засоби боротьби з хворобами або шкідливими впливами. Наприклад, "*αντιβιοτικό*" (*antibiotiko*) означає "антибіотик", що є речовиною, яка використовується для боротьби з бактеріальними інфекціями. Так само слово "*αντιισταμινικό*" (*antihistaminiko*) означає "антигістамінний", вказуючи на засіб, що зменшує алергічні реакції.

У сфері технологій та інновацій префікс *ἀντί-* також знайшов своє застосування. Наприклад, "*αντιμετώπιση*" (*antimetopisi*) означає "протидія" або "вирішення проблеми", підкреслюючи активні дії щодо подолання складнощів або загроз. "*αντιός*" (*antivirus*) є прикладом слова, що описує програмне забезпечення для захисту комп'ютерів від вірусів та інших шкідливих програм.

Цей префікс часто використовується в наукових і технічних термінах, збагачуючи мову і роблячи її більш точною і адаптованою до сучасних реалій. Важливо зазначити, що слова з префіксом *ἀντί-* часто мають чітке значення та легко сприймаються носіями мови завдяки своїй логічній структурі та зрозумілому контексту.

В процесі граматикизації *ἀντί* став використовуватися як префікс для формування слів, що вказують на протидію або заміну. Наприклад, у слові *αντιβάλλω* "*object*" префікс вказує на опір або протистояння.

У класичний період грецької мови префікс *ἀντί-* також використовувався для вираження ідей протистояння або взаємодії, що виходять за межі буквального значення. Наприклад, *αντίθετος* "*opposite*" демонструє використання префікса для позначення протилежності.

У пізніші періоди, таких як елліністичний і середньовічний, використання префікса *ἀντί-* стало поширеним для утворення слів, що вказують на різні форми протистояння або заміни, що знайшло відображення в багатьох термінах.

Перед тим, як розглянути конкретні приклади використання префікса *ἀντί-* у новогрецькій мові, варто підкреслити, що цей префікс відіграє важливу роль у формуванні значень, які пов'язані з ідеями протистояння, заміни або протилежності. Від класичних часів до сьогодення він залишається активним і виразним засобом у грецькій лексичній системі. Використання префікса *ἀντί-* дозволяє створювати терміни, які відображають різноманітні аспекти конфлікту, суперництва або альтернативних шляхів.

Тепер, зважаючи на це, ми можемо розглянути кілька прикладів його застосування в сучасній новогрецькій мові, щоб краще зрозуміти, як цей префікс функціонує у словотворенні.

1. *ἀντιφλεγμονώδη* "*anti-inflammatory*":

- The doctor recommended an *anti-inflammatory* medication to reduce the swelling in his knee.
- *Anti-inflammatory* herbs like turmeric and ginger are often used in traditional medicine.

2. *ἀντίπραξις* "*counteraction*":

- The government's new policy was seen as a *counteraction* to the rising crime rates in the city.
- Effective *counteraction* against the spread of misinformation requires coordinated efforts from various sectors.

3. *ἀντιοξειδωτικό* "*antioxidant*":

- Foods rich in *antioxidants* can help protect the body from oxidative stress.
- Green tea is known for its high *antioxidant* content.

4. *ἀντίδραση* "*reaction*":

- The scientist observed the chemical *reaction* and noted the results.
- His immediate *reaction* to the news was one of disbelief.

Префікс *ἀντί-* є важливим елементом грецької мови, що дозволяє утворювати слова з відтінками протистояння або заміни, допомагаючи таким чином грецькій мові адаптуватися і розвиватися в різні епохи і контексти. Розглянемо семантичну категоризація лем, утворених за допомогою *υπερ-* [25].

У новогрецькій мові обидва префікси демонструють значну полісемію, виражаючи різноманітні значення. Значення префікса *υπερ-* можна класифікувати на дві великі семантичні суперкатегорії, а саме «просторова локалізація» та «непросторова локалізація». Остання категорія далі поділяється на «неоцінні» та «оцінні значення». «Оцінні значення» поділяються на підкатегорії «високий ступінь», «надмірність» і «перевага» [25]. Семантична класифікація ілюструється на Рисунку 2.

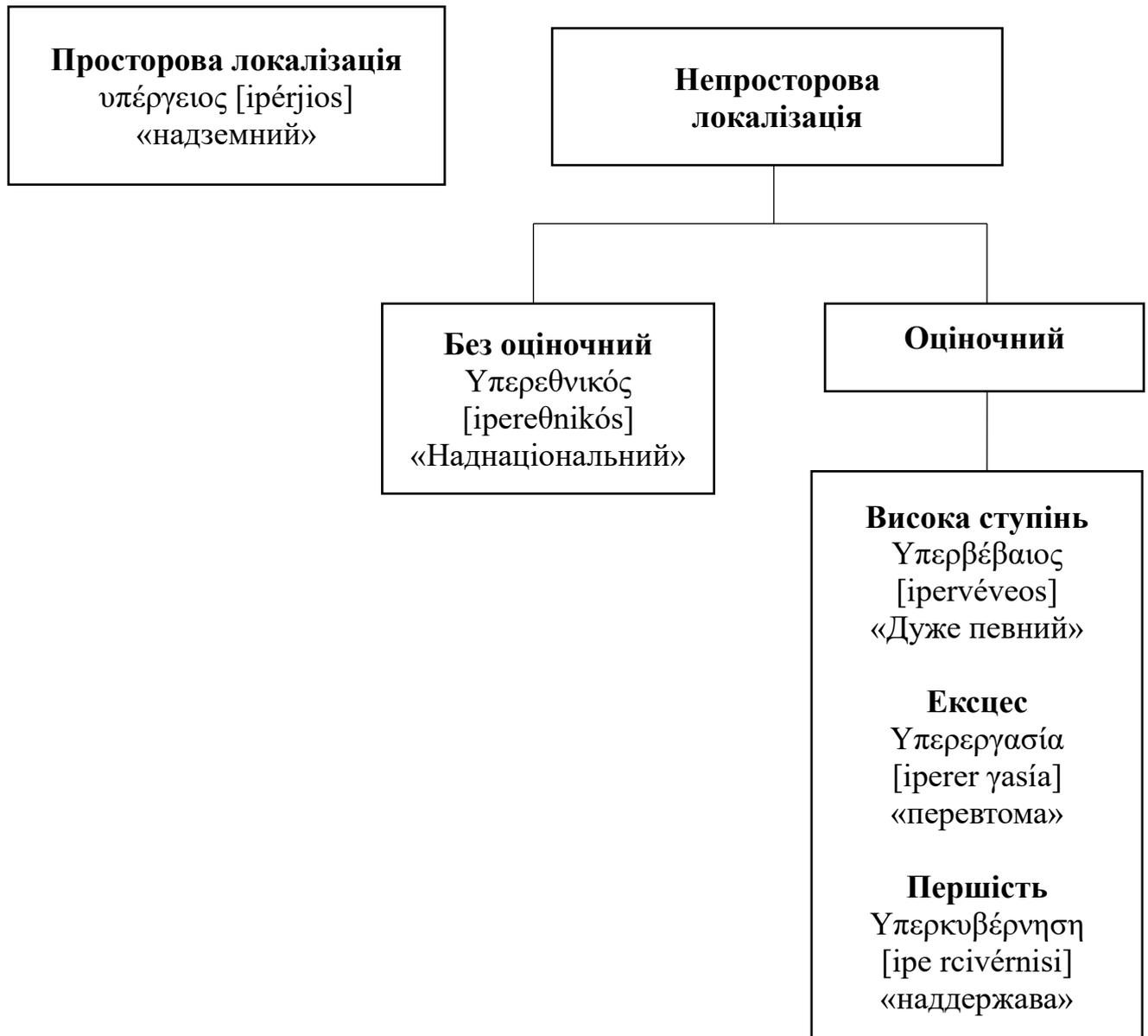

Рисунок 2 – Семантична категоризація лем, утворених за допомогою **υπερ-**

Що стосується походження префікса *αντι-*, він походить від давньогрецького прийменника *ἀντί*. *Ἀντί-* спочатку означав «перед, навпроти», але його просторове використання майже не зафіксовано в давньогрецькій мові. У класичній грецькій мові значення *ἀντί-* майже завжди є непросторовим: воно в основному позначає непросторові поняття, такі як «в обмін на», «опозиція». Також можна додати, що давньогрецький *ἀντί-* здебільшого використовувався з іменниками та дієсловами.

Щодо продуктивності префікса *υπερ-* у наведених вище семантичних категоріях, результати дослідження різних авторів свідчать про чітку тенденцію префікса до оцінних значень, таких як «надмірність», «високий ступінь» і «перевага», з паралельним зменшенням просторових і неоцінних значень.

Щодо семантичного внеску префікса *ἀντί-*, можна виділити кілька основних значень, серед яких «протилежність», «атака або протидія», «недостатність властивих характеристик», «заміщення» та «відплата або реакція». Ці семантичні

варіанти проявляються у різних словах, що походять від цього префікса, і кожен з них розкриває певний аспект його значення.

Розглянемо перший приклад, який ілюструє використання префікса *ἀντί-* у значенні «протилежність» чи «суперечність». Слово *ἀντίκτυπος* (від *ἀντί-* + *κτύπος*) вживається для позначення «імпакту» або «наслідку», коли йдеться про протилежні ефекти чи впливи. Це слово вказує на зворотний вплив, що виникає у результаті певного дії чи явища. Наприклад:

1. *αντιαμερικανικός* «*antiamerican*»:
 - His speeches at the conference often had a pronounced antiamerican tone.
 - The protest group did not hide their antiamerican sentiments.
2. *αντιπυρετικός* «*antipyretic*»:
 - After taking the antipyretic medicine, his fever started to go down.
 - The doctor recommended antipyretic treatments to quickly bring down the fever.
3. *αντιήρωας* «*antihero*»:
 - The main character of the novel was an antihero battling internal demons.
 - The movie focuses on an antihero who strives to do good despite his flaws.
4. *αντιπρόεδρος* [*andiprédros*]:
 - The new vice president proposed several important changes to the structure.
 - The meeting was attended by the vice president, representing the employees' interests.
5. *αντικλείδι* «*antiklídi*»:
 - The detective used a lockpick to enter the sealed room.
 - The thief always carried a lockpick set for quick access to locked doors.
6. *αντιπροσφορά* «*andiprosforá*»:
 - The company received a counteroffer from its competitors.
 - After long negotiations, both parties agreed to the counteroffer.
7. *αντιπρόταση* «*andiprótasi*»:
 - At the meeting, a new counterproposal was presented to improve working conditions.
 - The counterproposal included several key changes to the project.
8. *αντισταθμίζω* «*andistathmízo*»:
 - The government took measures to offset the damage from the economic crisis.
 - The program aims to offset the negative effects of climate change.
9. *αντιρροπία* «*andirropía*»:
 - In economics, maintaining a balance between supply and demand is crucial.
 - Experts study the balance of various factors affecting the market.
10. *αντιπολίτευση* «*andipolítevsi*»:
 - The opposition leader voiced his criticism of the new bills.
 - The opposition expressed its disagreement with the government's policies.
11. *αντίδραση* «*andídrasi*»:
 - His reaction to the news was unexpectedly calm.
 - The reaction of chemicals can lead to interesting results.
12. *αντίστροφος* «*andístrofos*»:

- He took a reverse step and returned to the old method.
- The reverse process required detailed study and preparation.

13. ἀντιμετώπιζω "antimetopízo":

- She *faced* many challenges while trying to achieve her goals.
- She had to *face* numerous challenges on her journey to becoming a successful entrepreneur.

Кількість і відсоток слів з префіксами ἀντι- та υπερ-, що представлені як запозичення (кальки, семантичні запозичення або запозичені слова) в етимологічній частині англо-грецького словника, підсумовані в таблицях 2 і 3 [65].

Таблиця 2 – Кількість слів з префіксами ἀντι- та υπερ-

–	ἀντι-	υπερ-
Записи	577	438
Слова, представлені як запозичення	359	210
Запозичені переклади	291	119
Семантичні запозичення	63	19
Запозичені слова	5	0

Таблиця 3 – Відсоткове співвідношення слів із префіксами ἀντι-, υπερ-

–	ἀντι-	υπερ-
Слова, представлені як запозичення	359	210
Відсоток запозичень	62.21	48.60
Запозичені переклади	291	191
Відсоток запозичених перекладів	81.058	90.95

Цифри та відсотки в Таблицях 2 і 3 викликають кілька спостережень.

По-перше, префікси *υπερ-* та *αντι-* активно використовуються в лексичних запозиченнях.

По-друге, здається, що більшість цих запозичень є кальками, тоді як кількість семантичних запозичень і прямих запозичень значно обмежена. Це спостереження підтверджує думку Е. Петруніаса (E. Petrounias), що «в новогрецькій мові кількість кальок надзвичайно висока. У середньому або великому словнику вони можуть становити понад двадцять відсотків від загальної кількості» [54]. Це також узгоджується з припущенням, що кальки спричинили відродження багатьох «вчених» елементів зі старогрецької мови, таких як *υπερ-* та *αντι-*. Це спостереження підтверджує зауваження Е. Петруніаса, що велика кількість грецьких прикметників із префіксом *αντι-* є перекладами, переважно з французької та англійської мов.

Другі приклади із *υπερ-* та *αντι-* демонструють, як грецькі прикметники з префіксом *αντι-* активно використовуються в різних контекстах. Вони ілюструють різні ситуації, де ці слова застосовуються, підкреслюючи їхню поширеність та значення в сучасній англійській мові. Це включає в себе військові терміни, медичні, а також терміни, пов'язані з продуктивністю та антивірусними технологіями.

Наведені нижче приклади наочно показують, як запозичення з грецької мови інтегровані в англійську лексичну систему, і підкреслюють важливість таких префіксів, як *αντι-*, у збагаченні та урізноманітненні англійської мови.

1. *αντιπραξικόπημα* "*countercoup*":
 - After the initial coup, there was an immediate *countercoup* that restored the previous government.
 - The general led a *countercoup* to reclaim power from the rebels.
2. *αντιαεροπορικός* "*anti-aircraft*":
 - The military deployed several *anti-aircraft* units to protect the city from air raids.
 - They used *anti-aircraft* missiles to intercept the incoming enemy planes.
3. *αντιαλκοολικός* "*antialcoholic*":
 - He started using *antialcoholic* products to help him stay sober.
 - The doctor recommended *antialcoholic* beverages as part of the recovery program.
4. *αντιπαραγωγικός* "*counterproductive*":
 - His constant interruptions during the meeting were *counterproductive* and slowed down progress.
 - Implementing too many regulations can sometimes be *counterproductive* and stifle innovation.
5. *αντιψυκτικός* "*antifreeze*":
 - He added *antifreeze* to the car's engine to prevent it from freezing in the winter.
 - The mechanic recommended checking the *antifreeze* levels before the cold season.
6. *αντιϊός* "*antivirus*":
 - She installed *antivirus* software on her computer to protect it from malware.
 - The *antivirus* program scans the system regularly for any threats.
7. *αντιφωνία* "*antiphony*":
 - The choir's performance featured a beautiful *antiphony* between the altos and sopranos.
 - The musical piece was known for its complex *antiphony*, creating a rich auditory experience.

Третя група прикладів демонструють, як грецькі прикметники з префіксом *αντι-* активно використовуються в різних контекстах, підкреслюючи їхню поширеність.

1. *υπεραρκετός* "*surabundant*":
 - The *surabundant* rainfall this year led to unexpected flooding in several regions.
 - We have a *surabundant* supply of resources, more than we could ever use.
2. *υπεραιμία* "*hyperaemia*":
 - The patient was diagnosed with *hyperaemia*, indicating increased blood flow to the affected area.
 - *Hyperaemia* can cause redness and swelling due to the accumulation of blood.
3. *υπεραλίευση* "*overfishing*":
 - *Overfishing* has led to the depletion of many marine species, threatening ocean biodiversity.
 - To combat *overfishing*, stricter regulations on fishing quotas have been implemented.

4. υπεραπόδοση "*outperformance*":
 - The company's *outperformance* in the market has been remarkable this quarter.
 - Her *outperformance* in academics earned her several prestigious awards.
5. υπεργενικεύω "*overgeneralize*":
 - It's important not to *overgeneralize* based on a single experience.
 - When analyzing data, researchers must be careful not to *overgeneralize* their findings.
6. υπερατομικός "*superindividual*":
 - The *superindividual* athlete broke multiple world records in a single event.
 - In a *superindividual* effort, he single-handedly completed the project ahead of schedule.

Як показують приклади четвертої групи, грецькі елементи із префіксом *υπερ-* широко використовуються для позначення перевищення норми чи об'єму, що підкреслює їх важливість у сучасній лексиці.

1. υπερβιβλίο "*hyperbook*":
 - The library's newest addition was a *hyperbook*, loaded with interactive features and multimedia.
 - She enjoyed reading a *hyperbook*, which provided an immersive and engaging experience.
2. υπέρβαρος "*overweight*":
 - The doctor advised him to lose weight as he was clinically *overweight*.
 - Being *overweight* increases the risk of several health conditions, such as diabetes and heart disease.
3. υπερήρωας "*superhero*":
 - The movie's *superhero* had incredible powers and a strong sense of justice.
 - Kids love dressing up as their favorite *superhero* for Halloween.
4. υπερκαταναλώνω "*overconsume*":
 - It's easy to *overconsume* junk food when it's so readily available.
 - *Overconsumption* of resources can lead to environmental degradation.
5. υπερθέαμα "*superspectacle*":
 - The concert was a *superspectacle* with dazzling lights and pyrotechnics.
 - The *superspectacle* of the opening ceremony left the audience in awe.

Як показують приклади груп 2, 3 та 4, у грецько-англійському словнику іноді включаються паралельні типи в європейських мовах. Наприклад, в етимологічній частині слова αντιφωνία [andifonía] «антифонія» користувач може прочитати [<Елліністичне αντιφωνία «незгода, розбрат», італійське *antifonia*, французьке *antiphonie*, англійське *antiphony*]. Це означає, що не завжди можливо визначити мову-джерело. Крім того, 2, 3 та 4 показують, що *υπερ-* та *αντι-* представляють не лише відповідні міжнародні префікси *hyper-* та *anti-*, але й низку іноземних префіксів, таких як англійські *over-* та *counter-*, французьке *sur-* тощо.

Запозичення значення, замість використання прямих запозичень, засвідчується у багатьох мовах, як у формі калькування з утворенням нового слова (грец. μικροαστός [mikroastós] від фр. *petit bourgeois*), так і у формі семантичного

запозичення з розширенням значення існуючого слова для передачі іноземного значення (наприклад, грец. *ποντίκι* [podíki] від англійського *mouse* у значенні «комп'ютерна миша»). Зокрема, калькування (або калька) сприймається як процес, що перекладає «морфологічно складні іноземні вирази шляхом нових комбінацій рідних елементів, які відповідають значенням і структурі іноземних виразів та їхніх складових частин» [19]. Щодо перекладної еквівалентності, кальки можна розташувати на шкалі від морфологічної до семантичної еквівалентності з етимомом:

1. калька: точне відтворення окремих компонентів. Наприклад, німецького *Wochenende* від англійського *weekend*, грецького *βηματοδότης* [vimatodótis] від англійського *pacemaker*;
2. калькований переклад: переклад, який відхиляється від значення або морфології, наприклад, німецьке *Wolkenkratzer* (буквально «скребе хмари») є еквівалентом для *skyscraper*;
3. творення кальки: вільний переклад, який формально не залежить від етимону, наприклад, французьке *planche à voile* (буквально «дошка» – «вітрило») створене під впливом англійського *windsurfing*.

У багатьох випадках процес калькування не є завершеним, і перекладається лише одна частина, що призводить до утворення напівкальки, наприклад, у новогрецькій *κοινωνιολογία* [kinonioloyía] (буквально *κοινωνία* «суспільство» + *-λογία* «-логія») відповідає французькому *sociologie*, з перекладом латинського елемента [40].

Як зазначають деякі автори, «калькування передбачає певну обізнаність із мовою донора та її граматичною структурою. В іншому випадку було б неможливо розпізнати, що певна лексична одиниця у мові донора є морфологічно складною або забезпечити переклад її компонентів». Як наслідок, кальки створюються особами, які мають певний рівень розуміння морфології мови донора.

До цього можна додати, що калькування є інструментом свідомого створення нових слів. За словами деяких авторів, «кальки надають чудову альтернативу запозиченням», особливо у мовно-свідомих спільнотах, члени або влада яких виступають проти надмірного напливу іноземних слів, намагаючись зберегти свою рідну мову якомога недоторканою. Таким чином, пуризм є сильним визначальним чинником калькування». У тому ж дусі інші автори зауважують, що використання кальок замість прямих запозичень здається менш «образливим» для мови, тому що факт запозичення приховується.

Щодо кальок у новогрецькій мові, їхня кількість особливо висока. Часто неможливо визначити, чи є джерелом кальки англійська чи французька, оскільки такі слова поширюються багатьма країнами одночасно та в різних напрямках. Більшість цих кальок були створені у XIX столітті для того, щоб приховати факт запозичення, оскільки для багатьох освічених людей лінгвістичне запозичення є ознакою того, що іноді називають «бідністю» або «занепадом». Аналогічно автор статі "*Stathi*" визнає, що багато кальок були створені, коли кафаревуса (один із варіантів грецької мови) була офіційною державною мовою, для позначення досягнень науки та технологій. Вона також стверджує, що на відміну від прямих запозичень, кальки зазвичай є прозорими і не сприймаються як чужорідні для мови

(вони відповідають правилам словотворення новогрецької мови) [69]. У тому ж напрямку Петруніас (Petrounias) зазначає, що поверховий формалізм, байдужий до значення слів, може призвести до легкого висновку, що результати багатьох непрямих запозичень насправді є «давньогрецькими».

Е. Петруніас також зазначає, що кальки, окрім додавання нових слів до новогрецької мови, можуть також модифікувати морфологічні правила мови через патерн, запозичений з мови-джерела. За його словами, це сталося у випадку з полуну значенні «численний»; «*πολυ-* у поєднанні з незмінним іменником, ймовірно, походить від слова *πολυκλινική* з французької "*polyclinique*", яке саме часто неправильно інтерпретувалося носіями цієї мови [55].

На основі цієї сполуки вперше було створено нове слово в межах новогрецької мови: *πολυκατοικία* „багатоквартирний будинок“. Згодом цей паттерн був розширений під впливом англійської мови для використання множинних іменників як основи. Прикладами є "*multivitamins*" і "*multimedia*", що дало початок *πολυβιταμίνες*, *πολυμέσα*, де *πολυ-* перекладається як "*multi-*".

Етимологічна інформація є очікуваним типом даних у історичних словниках, але також поширена в багатьох словниках загального призначення. Навіть якщо, як стверджують деякі автори, «етимологічні знання не мають значення для функціонування словника» в межах певної мови, вона все ж може виявляти намір лексикографа довести й підтвердити укоріненість і історичність певної мови. Згідно з Е. Петруніасом, саме така ситуація була у минулих словниках грецької мови, де походження грецьких слів прямо пов'язувалося з давньогрецькою, і жодні іноземні запозичення не визнавалися легко як такі. Е. Петруніас також стверджує, що якщо документована історія мови охоплює період більше 3500 років, це слід враховувати при представленні етимологічного аналізу слів у словнику, адже вони можуть відображати ідеї та погляди, які користувачі розвинули щодо своєї мовної системи [56].

Цікаво, що той самий автор визнає, що протягом понад п'яти років він вів тривалу боротьбу, щоб включити інформацію про кальки та семантичні запозичення в *Dictionnaire Standard Modern Greek (DSMG)*, тому що Наглядний комітет Словника категорично виступав проти включення такої інформації. Як наслідок його зусиль, стосовно кальок DSMG, на відміну від попередніх словників, точно вказує походження слів, таких як *ουρανοξύστης* [*uranoksístis*] (< хмарочос), як кальки.

Також варто зазначити, що в огляді «Зразкове видання» DSMG, деякі автори зазначають, що етимології DSMG підкреслюють той факт, що катаревуса також значною мірою запозичила слова з інших мов, але багато з цих запозичень було приховано під давньогрецькою формою. Подібно, Тсероніс у своєму огляді DSMG визнає, що етимології словника доводять, що пуристська традиція минулого століття нібито намагалася очистити грецьку мову від іноземних запозичень, але насправді вона активно запозичувала іноземні слова або їхні значення та приховувала їхнє справжнє походження під давньогрецькою формою [69].

Що стосується етимологічної інформації, то *Pocket Dictionary of Ancient Greek (PDA)*, як і DSMG, правильно вказує походження слів, таких як *υπεραλμύζηο*

"skyscraper" як кальки. У багатьох лемах PDA зазначає час першого документування слова в мові, що ілюструється прикладами 5 і 6.

П'ята група прикладів демонструє важливість кальок в історії мови і як вони відображають соціально-політичні та наукові реалії свого часу.

1. αντιπραξικόπημα "*countercoup*":
 - The nation witnessed a *countercoup* that aimed to restore the previously ousted government in 1963.
 - In response to the military takeover, a *countercoup* was launched by loyalists.
2. αντιπαράδειγμα "*counterexample*":
 - The mathematician presented a *counterexample* to refute the proposed theorem in 1957.
 - To challenge the hypothesis, he provided a clear *counterexample*.
3. αντιπυραυλικός "*antimissile*":
 - The new *antimissile* defense system was developed to intercept and destroy incoming threats in 1956.
 - They tested the *antimissile* technology under various conditions.
4. αντιρατσιστής "*antiracist*":
 - She became a prominent *antiracist* advocate, fighting against discrimination since 1938.
 - The organization focuses on *antiracist* education and activism.
5. αντιφασιστικός "*antifascist*":
 - During the 1920s, many movements emerged with strong *antifascist* sentiments.
 - The *antifascist* resistance played a crucial role in opposing authoritarian regimes.
6. αντίλη "*antimatter*":
 - Scientists in the 1950s made groundbreaking discoveries about *antimatter* and its potential applications.
 - The concept of *antimatter* revolutionized our understanding of physics.

Шоста група прикладів демонструє важливість кальок в історії мови і як вони відображають соціально-політичні та наукові реалії свого часу.

1. υπερβιβλίο "*hyperbook*":
 - The *hyperbook* revolutionized the way we interact with literature, incorporating multimedia elements since 1995.
 - She was fascinated by the *hyperbook*, which combined traditional reading with interactive features.
2. υπερθέρμανση "*global warming*":
 - Scientists have been warning about the dangers of *global warming* since the concept gained traction in 1977.
 - The effects of *global warming* are evident in the increasing frequency of extreme weather events.
3. υπερμαραθώνιος "*ultramarathon*":
 - Running an *ultramarathon* requires immense stamina and mental fortitude, a trend that began gaining popularity in 1977.
 - He trained for months to prepare for his first *ultramarathon*, testing the limits of human endurance.

4. υπερμοντέλο "*supermodel*":

- The term *supermodel* came into common usage in 1977, describing models who achieved worldwide fame and influence.
- She became an iconic *supermodel*, gracing the covers of top fashion magazines around the globe.

5. υπερμέσα "*hypermedia*":

- *Hypermedia* has transformed digital communication by integrating text, graphics, and video since its inception in 1965.
- The *hypermedia* project allowed users to navigate information in a non-linear way, enhancing their learning experience.

6. υπερτροφή "*superfood*":

- The term *superfood* was coined in 1915 to describe nutrient-rich foods considered beneficial for health.
- Kale, quinoa, and blueberries are often touted as *superfoods* for their high nutritional value.

7. υπερκινησία "*hyperkinesia*":

- *Hyperkinesia* is characterized by excessive movement and was first described as a medical condition.
- Patients with *hyperkinesia* often require specialized treatment to manage their symptoms.

Як видно з прикладів груп 5 і 6, PDA вважає англійську мовою-донором більшості кальок після 1950 року, а французьку – донором кальок до цього часу. Це рішення щодо джерел узгоджується з позицією Е. Петруніаса, який стверджує, що «в разі сумнівів безпечніше запропонувати французьку мову як основне джерело для старіших запозичень».

Аналіз запозичених перекладів, отриманих з PDA, показує, що більшість запозичених перекладів з префіксом *υπερ-* є іменниками. Це спостереження узгоджується з попередніми дослідженнями шкал запозичуваності.

- Іменники > дієслова > прикметники > прислівники, прийменники, вигуки
- Іменники > прикметники > дієслова > прийменники > сполучники > кількісні слова > детермінанти > вільні займенники > клитикові займенники > підрядні сполучники
- Іменники, сполучники > дієслова > маркери дискурсу > прикметники > вигуки > прислівники > інші частки, прийменники > числівники > займенники > дериваційні афікси > інфлексійні афікси

Що стосується граматичних категорій запозичених перекладів з префіксом *αυτί-*, аналіз показує, що більшість запозичених перекладів, знайдених у PDA, є прикметниками та іменниками. Це спостереження не підтверджує ієрархії, але погоджується з твердженням І. Манолессу (I. Manollessou), що будь-яка шкала запозичуваності є лише репрезентативною для конкретної пари мов-донорів і отримувачів, що використовувалася для її формулювання, посилаючись на конкретні умови мовного контакту. Таблиця 4 представляє кількість і відсоток іменників та прикметників у запозичених перекладах з *αυτί-* [48], [35].

Таблиця 4 – Відсоток слів із префіксам *Αυτί-*, отриманих із **PDA**

-	<i>Αυτί-</i>
Слова, представленні як запозиченні переклади	291
Іменники	106
Відсоток	36.42
Прикметники	115
Відсоток	39.51

Крім того, якщо ми порівняємо високий відсоток прикметників у неологічних кальках з префіксом *αυτί-* із невеликою кількістю прикметникових похідних у давньогрецькій мові, можна припустити, що на морфологічну модель цього префікса вплинули запозичення з європейських мов. Це припущення відповідає твердженню Е. Петруніаса про те, що кальки можуть змінювати морфологічні правила мови через засвоєння моделі з мови-джерела [66].

Що стосується семантичних категорій кальок з префіксом *υπερ-*, можна зауважити, що переважна більшість цих запозичень має оцінювальні значення, такі як «надлишок», «високий ступінь» і «перевага». Цікаво, що це спостереження узгоджується з висновками щодо продуктивності значень *υπερ-* у роботі Е. Петруніаса. Приклади кальок з *υπερ-* наведені в 6 і 7 [26].

Сьома група прикладів демонструють, як грецькі слова з префіксом *υπερ-* використовуються в медичній та соціальній сферах для позначення надлишку або високого ступеня чого-небудь. Ці терміни часто мають негативну конотацію, особливо в медичних контекстах, де вони описують патологічний стан.

1. *υπερφαγία* "*hyperphagia*":

- Patients with *hyperphagia* often struggle with uncontrollable eating and significant weight gain.
- The disorder *hyperphagia* can be a symptom of underlying medical conditions that require treatment.

2. *υπερτροφία* "*hypertrophy*":

- Weightlifting can lead to muscle *hypertrophy*, increasing muscle size and strength.
- *Hypertrophy* of the heart muscle is often seen in athletes but can also indicate health issues.

3. *υπεργλυκαιμία* "*hyperglycemia*":

- *Hyperglycemia* occurs when blood sugar levels are abnormally high, often requiring medical attention.
- Managing *hyperglycemia* is crucial for people with diabetes to avoid serious complications.

4. *υπεραίμία* "*hyperaemia*":

- *Hyperaemia* in the affected area can cause redness and warmth due to increased blood flow.
- The doctor noted signs of *hyperaemia*, which suggested an inflammatory response.

5. *υπερθερμία* "*hyperthermia*":

- Heatstroke is a severe form of *hyperthermia* that requires immediate medical intervention.

- Hyperthermia treatments include cooling the body to prevent damage from overheating.
- 6. υπερσυντηρητισμός "ultraconservatism":
 - The rise of ultraconservatism in politics has sparked intense debates and divisions.
 - Ultraconservatism advocates for traditional values and resistance to progressive changes.
- 7. υπερσύγχρονος "ultramodern":
 - The new museum features an ultramodern design, blending technology and architecture seamlessly.
 - Ultramodern gadgets have transformed our daily lives, offering unprecedented convenience.
- 8. υπερπροστασία "overprotection":
 - Overprotection can hinder a child's development, preventing them from gaining independence.
 - Parents must find a balance between overprotection and allowing their children to explore the world safely.

Восьма група прикладів показує використання префікса υπερ- у різних галузях, включаючи транспорт, екологію та технології. Ці приклади підкреслюють, як префікс υπερ- допомагає створювати нові терміни для опису сучасних явищ та інновацій.

1. υπερπίση "overflight":
 - The overflight of military aircraft over the region sparked international tensions.
 - Civil aviation authorities monitor all overflights to ensure safety and compliance.
2. υπερσιτισμός "suralimentation":
 - Suralimentation can lead to obesity and other health issues if not managed properly.
 - The program focused on preventing suralimentation by promoting balanced diets.
3. υπερθέαμα "superspectacle":
 - The concert turned into a superspectacle with elaborate pyrotechnics and light shows.
 - The superspectacle of the fireworks display left the audience in awe.
4. υπερανάπτυξη "overdevelopment":
 - Overdevelopment in urban areas often leads to environmental degradation.
 - Concerns about overdevelopment include loss of green spaces and increased pollution.
5. υπεραπλούστευση "oversimplificatio":
 - Reducing the issue to a single cause is an oversimplification of a complex problem.
 - Critics argue that the politician's statement was an oversimplification of the situation.
6. υπερόπλο "superweapon":
 - The concept of a superweapon has been a popular theme in science fiction.
 - Developing a superweapon poses significant ethical and security challenges.
7. υπερσιβηρικός "transsiberien":
 - The Transsiberian railway is one of the longest train routes in the world, stretching across Russia.

- Traveling the *Transsiberian* railway offers a unique glimpse into the vast landscapes of Siberia.
8. υπεραστικός "interurban":
- The *interurban* transport system connects various cities with efficient rail services.
 - *Interurban* communication networks are vital for economic growth and regional development.

Цікаво, що групи прикладів 7, 1, 2, 3, 4 та 5 також показують, що ці запозичені слова були утворені з елементів давньогрецької мови, які носії сприймають як грецькі слова.

Крім того, приклади груп 8, 1 і 2 ілюструють, що є також невелика кількість кальок, які виражають значення просторової локалізації.

Також цікаво зазначити, що одне з найпродуктивніших значень префікса *υπερ-* – значення переваги – не зустрічається в описах Лідделла Х.Г. (Liddell H.G.) і Скотта Р. (Scott R.). Це свідчить, що це значення рідко зустрічалось або зовсім не зустрічалось в класичній грецькій мові. Цікаво, що подібні зауваження можна зробити щодо двох інших продуктивних значень *υπερ-*, тобто значень надлишку і високого ступеня. Записи Лідделла і Скотта свідчать, що давньогрецький префікс *υπερ* – майже не був продуктивним у цих семантичних доменах.

Крім того, наведені вище приклади, не лише (10-11), але і (3–6), показують, що префікс *υπερ* - представляє не лише відповідний міжнародний префікс *hyper-*, але й низку інших іноземних префіксів, таких як англійські *over-*, *ultra-* і *super-*, французькі *sur-*, *inter-* і *trans-* [52].

Щодо кальок із префіксом *αντι-*, їхні основні значення можна описати як «протилежний до», «атакуючий або протидіючий», «не має властивих характеристик», як показано у прикладах групи 9:

- αντιδιαβητικός "antidiabetic":
 - The doctor prescribed an *antidiabetic* medication to help manage his blood sugar levels.
 - *Antidiabetic* treatments are essential for patients with type 2 diabetes.
- αντικαπιταλιστικός "anticapitalist":
 - The *anticapitalist* protest called for major reforms in the economic system.
 - Her views were distinctly *anticapitalist*, advocating for a more equitable distribution of wealth.
- αντικυβερνητικός "antigovernmental":
 - The *antigovernmental* movement gained momentum among the disenchanting youth.
 - *Antigovernmental* demonstrations were held in the capital city.
- αντιαλλεργικός "antiallergic":
 - She took an *antiallergic* pill to relieve her symptoms during pollen season.
 - *Antiallergic* drugs can help mitigate allergic reactions effectively.
- αντιδημοκρατικός "antidemocratic":
 - The proposed law was criticized as *antidemocratic* and against the principles of freedom.

- *Antidemocratic* regimes often suppress dissent and limit personal liberties.
- 6. *αντιεπιστημονικός* "*antiscientific*":
 - The theory was widely dismissed as *antiscientific* and lacking credible evidence.
 - *Antiscientific* beliefs can hinder progress and innovation in various fields.

Слід зазначити, що такі вирази як «атакуючий або протидіючий» та «не має властивих характеристик» не зустрічаються в словнику Лідделла Х.Г. і Скотта Р. Крім того, приклади групи 10 ілюструють, що *αντι-* представляє не тільки міжнародний префікс *anti-*, але й англійський префікс *counter-* та французький *contre-* [44].

Приклади групи 10:

1. *αντιπραξικόπημα* "*countercoup*":
 - After the initial coup, a *countercoup* was orchestrated to regain control of the government.
 - The general's *countercoup* efforts were aimed at restoring stability.
2. *αντεπανάσταση* "*counterrevolution*":
 - The *counterrevolution* sought to undo the changes brought by the recent uprising.
 - Supporters of the old regime launched a *counterrevolution* to reclaim power.

Враховуючи високий відсоток кальок у даних цього дослідження та той факт, що відносно нові значення "*superiority*" для *υπερ-*, "*attacking or counteracting*" та "*not having the proper characteristics of x*" для *αντι-* стали дуже продуктивними сьогодні, можна стверджувати, що на семантичні домени *υπερ-* та *αντι-* значно вплинули запозичення з європейських мов, що призвело до включення більш спеціалізованих значень. Цей висновок також узгоджується з твердженням Петруніаса про те, що кальки можуть змінювати морфологічні правила мови. Він також відповідає твердженню Рейнера про те, що запозичення є стимулом для розширення сфери використання та розвитку багатозначності в афіксації [57].

В новогрецькій мові кількість кальок надзвичайно висока, кальки призвели до відродження багатьох вчених елементів із давньогрецької мови. Дослідження етимологій кальок з *υπερ-* та *αντι-* у словнику новогрецької мови також підтвердило твердження, що кафаревуса широко запозичувала з інших мов, але справжнє походження запозичень було приховане під грецькою формою. Більше того, аналіз граматичних та семантичних категорій кальок з *υπερ-* та *αντι-* показав, що калькування може сприяти розвитку багатозначності в новогрецькій префіксації [58].

Історичний аспект грецьких запозичень в англійській мові – це віддзеркалення багатовікової культурної взаємодії між цивілізаціями. Грецька мова, як одна з найдавніших індоєвропейських мов, зробила значний внесок у розвиток не тільки англійської мови, а й світової лексики в цілому.

Запозичення з грецької мови до англійської є однією з основних форм збагачення англійської лексики, особливо в термінах, що стосуються науки, філософії, медицини, математики та інших галузей знань. Важливість грецької мови для англійської стає очевидною через наявність великої кількості слів з грецькими коренями, які використовуються у спеціалізованій лексиці.

Прямі та опосередковані запозичення з грецької через латинську мову або інші мови (наприклад, французьку) вплинули на англійську, збагачуючи її новими термінами та поняттями. У цьому контексті важливу роль відіграє адаптація грецьких слів до англійської фонетики та морфології, що дозволяє цим словам органічно вписуватися в англійську граматичну систему.

Важливо також зазначити, що грецька мова має унікальну здатність до утворення нових слів через комбінацію префіксів, суфіксів та коренів, що робить її незамінним джерелом неологізмів у сучасній англійській мові. Сучасні терміни, такі як «біоінженерія» або «телемедицина», є прикладами того, як грецькі складові інтегруються у нові сфери знань.

Грецька мова також вплинула на семантику англійських слів, надаючи їм більш глибоких і точних значень. Це особливо помітно в таких галузях, як філософія та етика, де грецькі концепції були адаптовані до сучасних англійських контекстів, зберігаючи при цьому свій оригінальний зміст.

Етимологічний аналіз грецьких запозичень в англійській мові показує, як грецька мова вплинула на розвиток англійської лексики та як ці запозичення відображають культурні, наукові та інтелектуальні зв'язки між античною Грецією і сучасним світом. Грецька мова залишається важливим джерелом для створення нових термінів і концепцій, що робить її невід'ємною частиною англійської мовної спадщини. Це свідчить про постійну еволюцію мови та її здатність адаптуватися до нових реалій, зберігаючи при цьому свої історичні корені.

Грецькі запозичення мали глибокий вплив на англійський лексикон, особливо в таких галузях, як наука, медицина та філософія. Грецькі корені, префікси та суфікси складають основу багатьох англійських слів, що поповнює словниковий запас мови, особливо в спеціалізованих термінах.

Як вважають вчителі Британської Ради в Греції, М. Перакі (M. Peraki) та К. Вугіуклакі (C. Vougiouklaki), такі слова мають грецьке походження: *antique, idol, dialogue, geography, grammar, architect, economy, encyclopaedia, telephone, microscope* – усі ці поширені англійські слова мають спільне походження: вони походять з грецької. До цього списку можна додати тисячі інших слів, деякі з яких поширені, а деякі менш відомі. Очевидно, що грецька мова мала важливий вплив на англійську мову [54].

Згідно з деякими оцінками, понад 150 000 англійських слів походять з грецьких. Це включає технічні та наукові терміни, а також більш поширені слова, такі як ті, що наведені вище. Вплив класичної грецької мови на англійську був здебільшого опосередкованим, через латинську та французьку, і в основному лексичним та концептуальним.

Стародавні греки були першими, хто використовував «справжню» абетку, тобто таку, яка представляла як голосні, так і приголосні звуки. Слово "*alphabet*" складається з перших двох літер грецької абетки, «альфа» і «бета». [66]

Слова, що починаються на "*ph-*", зазвичай мають грецьке походження, наприклад: "*philosophy*", "*physical*", "*photo*", "*phrase*", "*philanthropy*".

Багато англійських слів складаються з частин слів (морфем), що походять з грецької мови, включаючи наступні приклади:

1. *phobia* «страх», як у "*arachnophobia*" – страх перед павуками

2. *micro* «маленький», як у "*microscopic*" – настільки маленький, що важко побачити
3. *demos* «народ», як у "*democracy*" – правління народу

Чудовий приклад впливу грецької мови – це виступи, написані англійською, але що складаються лише з грецьких слів (за винятком артиклів і прийменників), які були написані колишнім прем'єр-міністром професором К. Золотасом (X. Zolotas), який також був економістом.

Наприклад: "... *This phenomenon is characteristic of our epoch. But, to my thesis, we have the dynamism to program therapeutic practices as a prophylaxis from chaos and catastrophe. In parallel, a panethnic unhyprocritical economic synergy and harmonization in a democratic climate is basic. I apologize for my eccentric monologue. I emphasize my eucharistia to you Kyrie, to the eugenic and generous American Ethnos and to the organizers and protagonists of this Amphictyony and the gastronomic symposia: Kyrie, It is Zeus' anathema on our epoch for the dynamism of our economies and the heresy of our economic methods and policies that we should agonise between the Scylla of numismatic plethora and the Charybdis of economic anaemia. It is not my idiosyncrasy to be ironic or sarcastic but my diagnosis would be that politicians are rather cryptoplethorists. Although they emphatically stigmatize numismatic plethora, energize it through their tactics and practices. ...*" [59].

Грецька міфологія мала великий вплив на західну культуру, особливо на її мистецтво та літературу. Недивно, що деякі поширені вирази в англійській мові походять від цих стародавніх міфів та вірувань.

Грецька міфологія також зуміла глибоко проникнути в англійську мову через століття культурних та ідіоматичних виразів, які збереглися до наших днів.

Такі фрази, як "*opening the Pandora's box*" – (відкривати скриню Пандори) та "*Achilles' heel*" – (Ахіллесова п'ята), повертають англійську до казок та епічних історій грецької міфології. Це чітко показує, як позачасові теми цікавості та вразливості, які знаходяться в авангарді грецької міфології, залишаються актуальними. Ці загальні вирази охоплені тисячолітньою історією, пропонуючи просте та доступне пояснення складних ідей, які ми все ще можемо використовувати через тисячі років після їх появи.

Вирази та ідіоми надають мові колориту та яскравості; англійська мова не є винятком. Багато з цих загальноживаних фраз походять з грецької мови. Давайте розглянемо кілька таких виразів:

"*Herculean task*" [ˌhɜːkjʊliən tæsk] – (Геркулесівське завдання), посилаючись на грецького героя Геракла, відомого своєю надзвичайною силою, ця фраза використовується для опису надзвичайно складного завдання. Приклад речення: "*Launching the new product in such a short time frame was a Herculean task, but they managed to pull it off.*"

"*Pandora's box*" [pænˈdɔːrəz bɑːks] – (скринька Пандори) походить від грецького міфу про Пандору, першу жінку-людину, яка відкрила скриньку, випустивши на волю все зло, ця фраза означає джерело великих неприємностей або ускладнень. Приклад речення: "*Once they started investigating the company, they realized they had opened Pandora's box.*"

"*Spartan lifestyle*" ['spɑ:rtən 'laɪf, stɑɪl] – (Спартанський спосіб життя) походить від історичної репутації Спарти, яка славилася своїм дисциплінованим і суворим стилем життя, і означає спосіб життя, що характеризується простотою, ощадливістю та дисципліною. Приклад речення: "*She leads a Spartan lifestyle, living with only the bare essentials and avoiding luxury.*"

"*Trojan horse*" ['trɔʊdʒən hɔ:rs] – (Троянський кінь), з грецького міфу про Троянську війну, де великий дерев'яний кінь був використаний для вторгнення в місто Троя, ця фраза тепер використовується для позначення стратегії проникнення або підризу зсередини. Приклад речення: "*The gift from the rival company seemed generous, but we worried it might be a Trojan horse.*"

"*Achilles heel*" [ə'kɪlɪz hi:l] – (Ахіллесова п'ята) означає слабе місце або вразливу точку. Ахілл був грецьким героєм і центральним персонажем в епічній поемі Гомера "Іліада". Його єдиним вразливим місцем була п'ята. Приклад речення: "*I'm trying to eat more healthily, but chocolate is my Achilles heel.*"

"*Midas touch*" ['maɪdəs tʌtʃ] – (дотик Мідаса) це ще один поширений вираз, що походить з грецької міфології. Він описує майже магічну здатність досягати успіху в будь-якій справі. Вираз походить від історії про царя Мідаса, який був відомий своєю здатністю перетворювати все, до чого торкався, на золото. Приклад речення: "*My brother's business is so successful, he really has the Midas touch!*"

Ідіома, що має коріння в грецькій античності, це "*crocodile tears*". Фраза можливо походить від популярного стародавнього переконання, що крокодили плачуть, коли їдять своїх жертв. Насправді, крокодили дійсно зволожують свої очі через слізні протоки, зазвичай коли їх очі починають висихати після тривалого перебування поза водою. Однак, вважається, що ця поведінка також може мати місце під час годування. Це вираз в англійській мові використовується для опису виразів скорботи, що є нещирими [44].

У науці грецька мова відіграла важливу роль у назві численних відкриттів. Грецькі корені часто є описовою основою для стислого передачі нового поняття чи явища. Ось деякі грецькі слова, які використовуються в англійській мові:

1. *Astronomy* [ə'strɒnəmi]:

- *Astronomy* classes often include stargazing nights to observe constellations.
- The discoveries in *astronomy* have expanded our understanding of the universe.
- She decided to major in *astronomy* after visiting a planetarium.

2. *Atmosphere* ['ætməsfɪr]:

- The *atmosphere* of the restaurant was cozy and inviting.
- Earth's *atmosphere* protects us from the sun's harmful radiation.
- The lively *atmosphere* at the concert made it an unforgettable experience.

3. *Biology* [baɪ'ɒlədʒi]:

- *Biology* helps us to understand the structure, function, growth, and evolution of living organisms.
- Her passion for biology led her to become a renowned marine *biologist*.
- The *biology* textbook covered topics from cell structure to ecosystems.

4. *Chronology* [krə'nɒlədʒi]:

- The historian's book provided a detailed *chronology* of the events leading up to the war.
 - *Chronology* is essential in understanding the sequence of historical developments.
 - By studying the *chronology* of the fossils, scientists can trace the evolution of species.
5. *Ecosystem* [ˈiːkəʊˌsɪstəm]:
- An *ecosystem* consists of living organisms interacting with their environment.
 - Protecting the rainforest *ecosystem* is crucial for biodiversity.
 - Changes in the *ecosystem* can affect the balance of species.
6. *Geology* [dʒiˈælədʒi]:
- *Geology* students often go on field trips to study rock formations.
 - The *geology* of the region includes both volcanic and sedimentary rocks.
 - Her interest in *geology* began with a fascination for gemstones.
7. *Hydrosphere* [ˈhaɪdrəsfɪr]:
- The *hydrosphere* includes all the water bodies on Earth, from oceans to rivers.
 - Scientists study the *hydrosphere* to understand global water cycles.
 - Pollution in the *hydrosphere* can have devastating effects on marine life.
8. *Kinetics* [kɪˈnetɪks]:
- In physics class, we studied *kinetics* and the laws of motion.
 - *Kinetics* helps explain how forces cause objects to move.
 - The dancer's fluid movements were a perfect example of *kinetics*.
9. *Metropolis* [məˈtrɒpəlɪs]:
- New York is a bustling *metropolis* with a diverse population.
 - As the company grew, it moved its headquarters to the *metropolis*.
 - The *metropolis* offered numerous opportunities for young professionals.
10. *Thermometer* [θərˈmɒmɪtər]:
- The *thermometer* indicated that the patient's temperature was rising.
 - He used a *thermometer* to check if the pool water was warm enough for swimming.
 - A broken *thermometer* can release toxic mercury, so handle it with care.

Якщо ми звернемося до медичної термінології, то помітимо, що грецький вплив є ще більш виразним. Практично неможливо вести медичну розмову без використання грецьких термінів. Деякі слова, які походять з грецької, включають наступні медичні галузі:

1. *Cardiology* [ˌkɑːdiˈælədʒi]:
- *Cardiology* is essential for diagnosing and treating heart diseases.
 - She specialized in *cardiology* to help patients with cardiovascular issues.
 - The *cardiology* department in the hospital is renowned for its research.
2. *Dermatology* [ˌdɜːrməˈtælədʒi]:
- *Dermatology* clinics offer treatments for various skin conditions.
 - He decided to study *dermatology* because of his interest in skincare.
 - Advancements in *dermatology* have improved treatments for acne.
3. *Hematology* [ˌhiːməˈtælədʒi]:
- *Hematology* is the study of blood and blood-related disorders.

- The *hematology* department specializes in treating leukemia patients.
- Advances in *hematology* have led to better management of anemia.
- 4. *Neurology* [nʊ'ralədʒi]:
 - *Neurology* focuses on the nervous system and its disorders.
 - The *neurology* conference covered the latest in brain research.
 - She pursued *neurology* to help patients with neurological conditions.
- 5. *Oncology* [an'kælədʒi]:
 - *Oncology* involves the study and treatment of cancer.
 - The *oncology* unit provides comprehensive care for cancer patients.
 - New therapies in *oncology* have increased survival rates.
- 6. *Orthopedics* [ˌɔrθə'pidɪks]:
 - *Orthopedics* specializes in the treatment of the musculoskeletal system.
 - He went to an *orthopedics* specialist for his knee injury.
 - Technological advances in *orthopedics* have improved surgical outcomes.
- 7. *Ophthalmology* [ˌɒfθæl'mælədʒi]:
 - *Ophthalmology* deals with the diagnosis and treatment of eye conditions.
 - He visited the *ophthalmology* clinic for a comprehensive eye exam.
 - Research in *ophthalmology* has improved treatments for glaucoma.
- 8. *Psychiatry* [saɪ'kaɪətri]:
 - *Psychiatry* helps address mental health disorders and emotional well-being.
 - She found *psychiatry* fascinating due to its focus on the human mind.
 - The field of *psychiatry* has evolved to include various therapeutic approaches.
- 9. *Pathology* [pə'θælədʒi]:
 - *Pathology* involves the study of diseases and their effects on the body.
 - The lab results were sent to the *pathology* department for analysis.
 - A career in *pathology* requires extensive knowledge of medical conditions.
- 10. *Pediatrics* [ˌpɪdi'ætrɪks]:
 - *Pediatrics* focuses on the health and medical care of children.
 - She chose *pediatrics* because she loves working with kids.
 - The *pediatrics* ward is decorated to make children feel comfortable.

Винахідливий характер греків призвів до незліченних технологічних досягнень, які зараз зазвичай використовуються в англійських назвах:

1. *Acoustics* [ə'kuːstɪks]:
 - *Acoustics* plays a vital role in the design of concert halls and auditoriums.
 - The study of *acoustics* helps improve sound quality in recording studios.
 - He focused on *acoustics* to develop better noise reduction techniques.
2. *Biotechnology* [ˌbaɪəʊtɛk'nælədʒi]:
 - *Biotechnology* has led to breakthroughs in medical treatments.
 - The *biotechnology* industry is rapidly growing with new innovations.
 - She pursued a career in *biotechnology* to work on developing new vaccines.
3. *Cybernetics* [ˌsaɪbər'nɛtɪks]:
 - *Cybernetics* has revolutionized the way we understand control systems and artificial intelligence.

- The field of *cybernetics* explores the communication and control in living organisms and machines.
 - He studied *cybernetics* to develop better robotic systems.
4. *Cryptography* [krip'tagrəfi]:
- *Cryptography* is essential for securing digital communications.
 - The principles of *cryptography* are used to encrypt sensitive information.
 - He became interested in *cryptography* after reading about cybersecurity breaches.
5. *Dynamics* [daɪ'næmiks]:
- The study of *dynamics* helps engineers design more efficient vehicles.
 - *Dynamics* is a key subject in understanding motion and forces.
 - She applied her knowledge of *dynamics* to improve the stability of the bridge.
6. *Metallurgy* [mɪ'tælərdʒi]:
- *Metallurgy* involves the study of metals and their properties.
 - Advancements in *metallurgy* have led to the development of stronger alloys.
 - The course on *metallurgy* covered everything from ore extraction to metal processing.
7. *Pneumatics* [nju:'mætiks]:
- *Pneumatics* systems are widely used in industrial automation.
 - The course on *pneumatics* taught us about the use of compressed air to power machinery.
8. *Telecommunication* [ˌtɛlɪkəˌmjʊni'keɪʃən]:
- Advances in *telecommunication* have made global communication instant.
 - *Telecommunication* companies are constantly upgrading their networks.
 - The rise of *telecommunication* technologies has transformed business operations.
9. *Topography* [tə'pɑgrəfi]:
- *Topography* maps are used to illustrate the features of a region.
 - The *topography* of the area was challenging for the construction project.
 - Understanding *topography* is crucial for urban planning.
 - He specialized in *pneumatics* to design efficient air-powered tools.
10. *Thermodynamics* [ˌθɜːmɔdaɪ'næmiks]:
- *Thermodynamics* is the study of heat and energy transfer.
 - Engineers use principles of *thermodynamics* to improve energy efficiency.
 - Her research in *thermodynamics* contributed to advancements in renewable energy.
- Слова у гуманітарних науках часто мають грецьке походження:
1. *Democracy* (від "δῆμος" – народ і "κράτος" – влада):
- *Democracy* ensures that the power rests with the people and their elected representatives.
 - Ancient Greece is often credited with the birth of *democracy*, influencing modern political systems.
 - Many countries strive to uphold the principles of *democracy* through fair elections and freedom of speech.
2. *Ethics* (від "ἠθος" — характер):

- *Ethics* play a crucial role in guiding the behavior and decisions of individuals and organizations.
 - The study of *ethics* helps us understand what is morally right and wrong.
 - Professionals in many fields adhere to a code of *ethics* to ensure integrity and accountability.
3. *Metaphysics* (від "μετά" – за межами і "φυσικά" – фізичне):
- *Metaphysics* explores questions related to existence, reality, and the nature of the universe.
 - Philosophers have long debated *metaphysical* concepts such as being, substance, and causality.
 - Studying *metaphysics* can provide deeper insights into the fundamental nature of reality beyond the physical world.

Грецький відбиток є всепроникним і стійким, від класичної до сучасної літератури. Окрім тематичних впливів грецької міфології та філософії, незліченні слова грецького походження проникли в літературний лексикон. Ось кілька прикладів:

1. *Chronology* [krə'nalədʒi]:

- The *chronology* of events in the novel was crucial to understanding the plot.
- Authors sometimes manipulate *chronology* to create suspense or reveal character backstories.
- The book provided a detailed *chronology* of historical events.

2. *Dialogue* ['daɪə,lɒɡ]:

- The *dialogue* between the characters revealed their hidden motives.
- Writing realistic *dialogue* is crucial for bringing characters to life.
- Through their *dialogue*, the author showcased the cultural differences between the characters.

3. *Elegy* ['elɪdʒi]:

- The poet wrote an *elegy* to mourn the loss of his beloved friend.
- *Elegies* often express deep sorrow and reflection on mortality.
- The *elegy* captured the emotional weight of the tragedy.

4. *Irony* ['aɪrəni]:

- The *irony* in his voice was evident as he congratulated his rival on the victory.
- *Irony* is often used in literature to highlight the contrast between appearance and reality.
- The situational *irony* of the story added a twist that left the readers astonished.

5. *Metaphor* ['metəfɔːr]:

- She used a *metaphor* to describe life as a journey, full of twists and turns.
- *Metaphors* enrich the text by adding deeper meanings beyond the literal sense.
- The poet's use of *metaphors* created vivid images in the readers' minds.

6. *Mythology* [mɪ'θɒlədʒi]:

- Greek *mythology* has inspired countless stories and characters in literature.
- The *mythology* of ancient cultures often serves as a rich source of symbolism and themes.

- Modern authors frequently reference *mythology* to add depth to their narratives.
7. *Poetics* [pou'etiks]:
 - Aristotle's "*Poetics*" is a foundational text on literary theory.
 - Studying poetics helps writers understand the principles of creating effective *poetry*.
 - The *poet's* unique poetics set her work apart from her contemporaries.
 8. *Rhetoric* ['retərik]:
 - The politician's speech was filled with powerful *rhetoric* designed to persuade the audience.
 - *Rhetoric* is an art form that focuses on effective communication and persuasion.
 - In classical literature, *rhetoric* was often used to convey philosophical ideas.
 9. *Synopsis* [si'napsis]:
 - The book's *synopsis* provided a brief overview of the plot and main characters.
 - Writing a compelling *synopsis* is essential for attracting readers and publishers.
 - The *synopsis* highlighted the novel's key themes and conflicts.
 10. *Tragedy* ['trædzədi]:
 - The play was a classic *tragedy*, ending with the downfall of the protagonist.
 - Shakespeare's *tragedies* explore the darker aspects of human nature.
 - The *tragedy* of the story lies in the characters' inability to escape their fate.

Драма, нарізний камінь грецької культурної спадщини, рясніє термінологією грецького походження. Ця театральна спадщина сформувала драматичні форми мистецтва та мову, якою вони обговорюються. Ось деякі слова з грецьким коренем, які часто використовуються в драмі:

1. *Catharsis* [kə'θərsis]:
 - The play's emotional climax provided a sense of *catharsis* for the audience.
 - *Catharsis* is a key element in tragedy, allowing viewers to experience and release pent-up emotions.
 - The resolution of the conflict brought a *catharsis* that was deeply satisfying.
2. *Chorus* ['kɔrəs]:
 - The *chorus* in Greek drama often commented on the action and provided insights.
 - Modern plays sometimes use a *chorus* to represent the collective voice of society.
 - The *chorus's* song highlighted the themes of love and loss in the play.
3. *Comedy* ['kɒmədi]:
 - The *comedy* had the audience laughing from start to finish.
 - He enjoys performing in *comedy* skits that parody everyday situations.
 - Shakespeare's *comedies* often include mistaken identities and humorous misunderstandings.
4. *Drama* ['drɑ:mə]:
 - The *drama* unfolded with intense emotions and unexpected twists.
 - She has a passion for *drama* and often participates in school plays.
 - Classic *drama* often explores complex human emotions and conflicts.
5. *Episode* ['epɪ,səʊd]:
 - Each *episode* of the series revealed more about the characters' backstories.

- The dramatic *episode* left viewers eagerly awaiting the next installment.
 - The novel was divided into *episodes*, each focusing on different aspects of the plot.
6. *Parody* ['pærədi]:
- The *parody* of the famous movie had the audience in stitches.
 - He wrote a *parody* of the classic novel, adding humorous twists to the original plot.
 - *Parody* is often used to critique or mock cultural and political events.
7. *Prologue* ['prɒʊ,lɒg]:
- The *prologue* set the scene for the story, providing important background information.
 - In classical plays, the *prologue* is often delivered by a chorus or a single character.
 - The novel began with a *prologue* that hinted at the mysteries to come.
8. *Scenario* [sɪ'neriəʊ]:
- The *scenario* depicted a dystopian future where technology had taken over humanity.
 - The director worked on the *scenario* to ensure it matched the vision for the play.
 - Writing the *scenario* for a drama involves careful planning and creativity.
9. *Symbol* ['sɪmbəl]:
- The use of a rose as a *symbol* of love is a common motif in literature.
 - In the play, the dark forest served as a *symbol* of the protagonist's inner turmoil.
 - *Symbols* in drama often carry deeper meanings that enhance the narrative.
10. *Tragedy* ['trædzədɪ]:
- The *tragedy* of Romeo and Juliet is one of Shakespeare's most famous works.
 - Greek *tragedy* often involves a protagonist with a fatal flaw leading to their downfall.
 - The play's *tragedy* left the audience reflecting on the nature of fate and destiny.

Грецькі слова складають основу фундаментальних понять у музиці, формуючи наше розуміння та вираження різноманітних музичних елементів. Ось деякі слова з Греції, які зазвичай використовуються в царстві музики:

1. *Acoustics* [ə'ku:stɪks]:
- The concert hall's *acoustics* enhanced the sound quality of the performance.
 - Studying *acoustics* helps engineers design better sound systems and auditoriums.
 - Good *acoustics* are crucial for ensuring that every note is heard clearly.
2. *Cacophony* [kə'kəfəni]:
- The city streets were filled with the *cacophony* of car horns and bustling crowds.
 - The band's early rehearsals were often a *cacophony* of sounds until they found their rhythm.
 - The *cacophony* of the orchestra tuning their instruments was both chaotic and exciting.
3. *Euphony* ['ju:fəni]:
- The *euphony* of the violin and piano created a soothing atmosphere.
 - Poets often strive for *euphony* in their verses to create a pleasing sound.
 - The *euphony* of the lullaby helped the baby fall asleep.
4. *Harmony* ['harməni]:

- The choir's *harmony* was so perfect that it sent shivers down the spine.
 - Learning to create *harmony* in music requires an understanding of chords and intervals.
 - The blend of voices in *harmony* made the song truly magical.
5. *Hypnotic* [hɪp'natɪk]:
- The *hypnotic* beat of the music had everyone lost in the moment.
 - His *hypnotic* voice drew the audience into a trance-like state.
 - The *hypnotic* rhythm of the waves inspired the composer to write a new piece.
6. *Lyric* ['lɪrɪk]:
- The song's *lyrics* were poignant and deeply resonated with the listeners.
 - Writing meaningful *lyrics* can be as challenging as composing the melody.
 - The *lyricist* poured their emotions into the song's powerful lyrics.
7. *Melody* ['melədi]:
- The *melody* of the song was hauntingly beautiful and stayed with me for days.
 - Composers often spend hours perfecting the *melody* to ensure it is memorable.
 - Her voice carried the *melody* effortlessly, captivating the audience.
8. *Metronome* ['metrənəʊm]:
- The pianist used a *metronome* to keep a consistent tempo during practice.
 - A *metronome* is an essential tool for musicians to develop a sense of timing.
 - She set the *metronome* to a slower speed to practice the challenging piece.
9. *Rhythm* ['rɪðəm]:
- The drummer's steady *rhythm* kept everyone dancing all night.
 - Understanding *rhythm* is essential for playing any musical instrument effectively.
 - The *rhythm* of the song was catchy and had everyone tapping their feet.
10. *Symphony* ['sɪmfəni]:
- The *symphony* orchestra performed a stunning rendition of Beethoven's Ninth Symphony.
 - Writing a *symphony* requires a deep understanding of various musical elements.
 - The *symphony* was a grand culmination of the composer's lifetime of work.

Кожна сфера – література, драма та музика – просякнута грецьким впливом. Вони свідчать про широту та глибину грецького внеску в англійську мову в мистецтво та гуманітарні науки.

Ці слова, похідні від грецької, підкреслюють суттєвий і глибокий вплив мови на сучасну англійську, особливо в науковому, медичному та технологічному контекстах. Ця грецька спадщина є історичною цікавістю та життєво важливою для нашої поточної лінгвістичної еволюції.

Вплив грецької мови не обмежується високою сферою науки та мистецтва. Воно також відчутно присутнє в нашій повсякденній мові. Ось кілька прикладів:

1. *Anarchy* ['ænrəki]:
 - The sudden collapse of the government led to a state of *anarchy*.
 - In the absence of rules, *anarchy* reigned in the classroom.
 - *Anarchy* can arise when there is a lack of leadership and order.
2. *Biography* [baɪ'agrəfi]:

- She wrote a *biography* of her grandmother, detailing her life experiences.
 - The *biography* provided a comprehensive look at the author's life and career.
 - Reading the *biography* inspired him to pursue his own passions.
3. *Cosmos* ['kɒzmas]:
- Astronomers study the *cosmos* to understand the universe.
 - The beauty of the *cosmos* is captured in stunning photographs of galaxies.
 - He spent his evenings gazing at the stars, lost in the wonders of the *cosmos*.
4. *Democracy* [dɪ'mɑkrəsi]:
- *Democracy* allows citizens to vote for their leaders.
 - Many countries strive to maintain the principles of *democracy* in their governance.
 - The foundation of *democracy* is based on the idea of equal representation.
5. *History* ['hɪstri]:
- Studying history helps us understand the events that shaped our world.
 - *History* classes often involve learning about different cultures and civilizations.
 - The museum exhibit showcased the rich *history* of the region.
6. *Idea* [aɪ'diə]:
- She had an innovative *idea* that could revolutionize the industry.
 - The *idea* of community gardens has gained popularity in urban areas.
 - His *idea* was to create a platform where people could share their stories.
7. *Panic* ['pænik]:
- A sudden noise caused *panic* among the crowd.
 - She tried to remain calm and not *panic* during the crisis.
 - *Panic* buying occurred as people feared a shortage of supplies.
8. *Symbol* ['sɪmbəl]:
- The heart is a universal *symbol* of love.
 - In literature, a dove often serves as a *symbol* of peace.
 - The brand's logo is a powerful *symbol* of its identity.
9. *Ecosystem* ['i:kou,sɪstəm]:
- The health of the *ecosystem* is vital for the survival of various species.
 - Deforestation has a significant impact on the local *ecosystem*.
 - Scientists work to protect and preserve fragile *ecosystems*.
10. *Telephone* ['telɪ,fəʊn]:
- She used her *telephone* to call her family every evening.
 - The invention of the *telephone* revolutionized communication.
 - He answered the *telephone* on the first ring.

Грецьке коріння пронизує значну частину англійського лексикону, поєднуючи звичайний діалог з багатою історичною спадщиною. Цей лінгвістичний вплив виходить за межі конкретних сфер, акцентуючи наш щоденний дискурс і сприяючи глибині та різноманітності англійської мови.[44]

Грецькі префікси та суфікси широко використовуються для створення нових слів в англійській мові:

1. Авті- (означає проти, як у «антибіотик»)
2. Автo- (означає сам, як у «автомобіль»)

3. Υπερ- (означає понад, як у «гіпертонія»)

Суфікси:

1. λογία (означає вивчення, як у «біологія»)
2. φοβία (означає страх, як у «арахнофобія»)
3. γραφία (означає письмо або галузь знань, як у «географія»)

Грецькі запозичення розширили англійський словниковий запас, надаючи точні та технічні терміни, що є важливими для академічної, наукової та професійної комунікації. Ці слова часто зберігають своє оригінальне значення, хоча адаптуються до англійської вимови та вживання.

Інтеграція грецьких слів в англійську мову також призвела до утворення складних слів, які дуже поширені в науковій та технічній сфері. Це дозволяє створювати нові терміни для опису нових концепцій, що робить грецьку мову постійним джерелом лінгвістичного збагачення для англійської мови.

Досить часто трапляється, що слово запозичується кількома мовами, а не однією. Такі слова доводять, що вони передають важливі поняття у сфері комунікації. Більшість із них, однак, мають латинське або грецьке походження.

Таким чином, більшість назв наук є міжнародними: *philosophy, mathematics, physics, biology, chemistry, lexicology, linguistics*. Багато термінів мистецтва: *tragedy, comedy, artist, music, theatre, primadonna*. Спортивні терміни: *football, tennis, golf*. Політичні терміни переходять з однієї мови в іншу: "*politics*", "*policy*", "*revolution*", "*anti-militarism*". Технічні терміни ХХ століття також вважаються міжнародними запозиченнями: *atomic, radio, television*.

Звертаємо увагу, що англійське слово *son*, німецьке *Sohn* та українське *син* не є запозиченнями, але представляють індоєвропейську групу з тим самим етимологічним коренем.

Етимологічні дублети походять з одного й того ж етимологічного джерела, але відрізняються фонетичною формою та значенням. Вони потрапили у словник із різних джерел. Такі пари представлені рідними та запозиченими словами: "*shrew*" та "*screw*". Або обидва слова походять із різних мов: "*canal*" (лат.) і "*channel*" (фр.); "*captain*" (лат.) і "*chieftain*" (фр.). Деякі інші слова були запозичені з однієї й тієї ж мови, але в різні періоди: "*travel*" (норм. фр.) та "*travail*" (піз. фр.); "*cavalry*" (норм. фр.) та "*chivalry*" (піз. фр.). У деяких випадках дублет може також бути представлений скороченим словом і тим, від якого воно походить: "*history – story*", "*fantasy – fancy*", "*defence – fence*", "*shadow – shade*".

Окрім дублетів, існують також етимологічні триплети: "*hospital*" (лат.) – "*hostel*" (норм. фр.) – "*hotel*" (піз. фр.).

Ще одна група запозичених слів – це слова-переклади. Вони не були включені до словникового запасу іншої мови в тій же фонетичній формі, в якій вони функціонували у власній мові, але зазнали процесу перекладу. Очевидно, що такі слова є складними і були перекладені окремо. Серед наукових слів та термінології іноземний елемент домінує над рідним.

Загалом, англійська мова має величезну кількість запозичень, незалежно від методу підрахунку. Багато англійських слів базуються на грецьких та латинських коренях. Значна частина термінології науки та медицини, а також більшість лексики усіх дисциплін та галузей знань походять з грецької та латинської мов. Ці

стародавні кореневі слова є надійними та незмінними і слугують ключем до розуміння не лише лексики англійської мови, але й багатьох сучасних європейських мов. Розуміння основного значення кожного кореня може забезпечити інструмент для розкриття значення тисяч слів на основі грецької та латинської мов у багатьох мовах.

З грецьких іменників:

1. **anemo-** (гр. ἄνεμος «вітер»): anemograph, anemometer, anemoscope
2. **antho-** (гр. ἄνθος «квітка»): anthology, anthochlorin, anthogenetic, anthophagous
3. **anthropo-** (гр. ἄνθρωπος «людина»): anthropology, anthrogeography, anthropomorphic, anthropophagy, anthropoid
4. **bio-** (гр. βίος «життя»): biochemistry, biogenesis, biograph, biography, biology, bionomics, bioscope
5. **broncho-** (гр. βρόγχος «дихальне горло»): bronchocele, bronchoplegia, bronchopulmonary, bronchopneumonia, bronchitis
6. **cephalo-** (гр. κεφαλή «голова»): cephalocaudal, cephalofacial, cephalomancy, cephalopod, cephalothorax
7. **chloro-** (гр. χλωρός «світло-зелений»): chloroform, chlorophyll, chlorophane; chlorate, chlorine, chlorosis
8. **chrono-** (гр. χρόνος «час»): chronogram, chronoisoterm, chronology, chronometer, chronopher, chronothermal
9. **geo-** (гр. γῆ «земля»): geodesy, geognosy, geography, geology, geomancy, geometry, geophone, geophysics, geotropic
10. **helio-** (гр. ἥλιος «сонце»): heliocentric, heliochromy, heliograph, heliometer, heliostat, heliotherapy, heliotrope, heliotypy
11. **hydro-** (гр. ὕδωρ «вода»): hydrocarbon, hydrocephalic, hydrochloric, hydrogen, hydrology, hydrometer, hydrophobia, hydroplane, hydrostatic
12. **litho-** (гр. λίθος «камінь»): lithocarp, lithochromatic, lithochrome, lithogenous, lithography, lithomancy, lithophyte, lithotomy
13. **logo-** (гр. λόγος «слово»): logocyclic, logodaedaly, logograph, logomachia, logomancy, logonomy, logotype
14. **neuro-** (гр. νεῦρον «нерв»): neurology, neuropathic, neurosis
15. **phisio-** (гр. φύσις «природа»): phisioognomy, phisioigraphy, phisiology

Ці корені широко використовуються в англійській та інших мовах для утворення термінів, пов'язаних з різними науками, технологіями та іншими дисциплінами.

З грецьких прикметників:

1. **acro-** (гр. ἄκρος «найвищий, крайній»): acrocephalic, acrolith, acromegaly, acropolis
2. **aero-** (гр. ἀήρ «повітряний»): aerodrome, aerodynamics, aeronaut, aerophore, aerophyte, aeroplane, aerostat
3. **archaeo-** (гр. ἀρχαῖος «стародавній»): archaeology, archaeonomus, archaeopteryx
4. **auto-** (гр. αὐτός «сам»): autobiography, autochthon, autocracy, autograph, automatic, autonomy, automobile, autotoxin, autotype
5. **caso-** (гр. κακός «поганий, злий»): cacodyls, casoery, casoethes, cacography, casophony

6. **eu-** (гр. εὖ «добре»): eucalyptus, eudemonics, euhemerism, eulogy, euphemism, euphrasy, euphuism, eurhythmic
7. **hemi-** (гр. ἡμισυς «половина»): hemicycle, hemipterous, hemisphere, hemistich
8. **hetero-** (гр. ἕτερος «інший»): heterodox, heterodyne, heterogeneous, heteromorphic, heteronomy
9. **holo-** (гр. ὅλος «цілий, повний»): holocarp, holocaust, holograph, holophote, holospheric
10. **homo-** (гр. ὁμός «однаковий»): homoblastic, homodont, homogeneous, homograph, homology, homonym, homophone
11. **idio-** (гр. ἴδιος «особистий, приватний»): idiomatic, idiomorphic, idiopathic, idiosyncrasy
12. **iso-** (гр. ἴσος «рівний»): isobar, isoclinic, isogonic, isopod, isotherm
13. **macro-** (гр. μακρός «великий»): macrobiosis, macrocosm, macrocephalic, macrocranial, macropetalous, macropod
14. **mega-** (гр. μέγας «великий»): megacephalous, megalith, megapod, megatherium
15. **megalo-** (гр. μεγάλη «великий»): megalomania, megalosaurus
16. **micro-** (гр. μικρός «малий»): microbiology, microcephalic, microcosm, micrometer, microphone, microscope, microspore, microtome
17. **mono-** (гр. μόνος «один, самотній»): monochord, monochrome, monochrome, monodrama, monogamy, monogram, monograph, monolith, monologue, monomania, monomorphic, monopoly, monosyllable, monophthong, monotheism, monotone, monotype
18. **neo-** (гр. νέος «новий»): Neolithic, neologism, neophyte; neo-Classic, neo-Gothic, neo-Platonism
19. **pan-** (гр. πᾶν «все»): pancreas, pancreatium, pandect, pandemic, panorama, panoply, panopticon, pantechicon
20. **poly-** (гр. πολύς «багато»): polyanthus, polyarchy, polychrome, polygamy, polyglot, polygon, polymorphic, polyonomy, polyphone

Ці прикметники утворюють безліч термінів і понять, які використовуються в багатьох різних науках та областях знань.

Від грецьких прийменників:

1. **amphi-** (гр. ἀμφί «з обох сторін»): amphibrach, amphicentric, amphipod, amphitheater
2. **anti-** (гр. ἀντί «проти»): antidote, antagonist, antipathy, antipyretic
3. **apo-** (гр. ἀπό «від, окремо»): apocope, apodictic, apodosis, apology, apoplexy, apostasy, apothem
4. **cata-** (гр. κατά «знизу, проти, над»): catabolism, cataclysm, catalepsy, catalog, cataplasm, cataract, catharsis
5. **dys-** (гр. δυσ-, з негативним або пейоративним відтінком): dysentery, dysgenic, dyslogistic, dyspepsia, dysphonia, dyspnea
6. **endo-** (гр. ἐνδόν «всередині»): endogamy, endocrine, endoderm, endogenous, endomorph, endoplasm, endosperm
7. **epi-** (гр. ἐπί «на, над»): epicenter, epicyclic, epidemic, epidermis, epiglottis, epigram, epilepsy, epilogue, episcopate, epistrophe, epistyle, epitaph, epithelium
8. **hyper-** (гр. ὑπέρ «понад»): hyperbole, hyperborean, hypermetric, hypertrophic

9. **meta-** (гр. meta «між», часто виражаючи зміну): metabolic, metacarpus, metacenter, metamere, metamorphic, metaphor, metaphrase, metaphysics, metathesis
10. **para-** (гр. para «від, проти»): parallel, paraphrase, paraleipsis, paradigm, paradox, paragraph, paralogism, paraplegia
11. **peri-** (гр. peri «навколо»): perianth, pericardium, pericope, pericranium, peripatetic, periphrasis, periscope, perispomenon, peristyle
12. **syn-**, **syl-**, **sym-** (гр. sun «з»): synchronize, syncope, synecdoche, synonym, synopsis, syntax, synthesis; syllabus, syllable, syllogism; symmetry, sympathy, symphysis, symptom, symposium

Вплив грецької мови на англійську мову виходить за межі окремих слів, яких безліч. Грецька мова відіграє основну роль у здатності англійської мови створювати власні будівельні блоки словотворення, і це часто залишається непоміченим. Префікси та суфікси є найважливішими в цьому процесі, оскільки вони формують основи нашого щоденного спілкування у світі.

Ці префікси та корені, які походять з грецької мови, мають велике значення для розуміння і походження багатьох термінів в англійській та інших мовах. Вони використовуються для створення нових слів, які часто відображають певні концепції або предмети в науці, медицині, техніці та інших галузях:

1. **anemo-** та **hydro-**: Ці префікси часто використовуються в термінах, пов'язаних з природними явищами та фізичними властивостями, як то вітер і вода. Наприклад, анемометр вимірює швидкість вітру, а гідрocereбрія описує стан, при якому спостерігається накопичення рідини в головному мозку.
2. **bio-** та **neuro-**: Ці префікси мають справу з живими організмами та їх частинами. "Біо-" стосується життя та живих систем, а "невро-" – нервової системи, що відображає широкий спектр наукових та медичних термінів.
3. **auto-** та **hetero-**: Префікс "авто-" зазвичай означає самостійність або власність, тоді як "гетеро-" вказує на різноманітність або відмінність. Це допомагає в розрізненні між поняттями самодостатності і різноманітності.
4. **chrono-** та **geo-**: Ці префікси стосуються часу та землі відповідно. Вони часто використовуються для опису процесів і явищ, що мають хронологічний або географічний аспект.
5. **cephalo-** та **litho-**: Префікси, що відносяться до анатомії (голова) і каміння або мінералів, допомагають у класифікації і опису фізичних об'єктів і структур.

Загалом, знання таких префіксів може бути дуже корисним для розуміння значення нових слів і термінів, а також для точного використання мови в різних контекстах [13].

Грецька мова разом з латинською, французькою та іншими германськими мовами відіграла фундаментальну роль у розвитку англійської мови. Грецька мова збагатила її словниковим запасом, який охоплює всю широту людських знань – від висот філософії та науки до глибин міфів і людських почуттів.

Ця багата лінгвістична спадщина, починаючи від слів і закінчуючи граматичними та синтаксичними структурами та виразами, підкреслює природу англійської мови, яка є суто динамічною та постійно розвивається. Однією з причин, чому англійська мова сьогодні стала «lingua franca», є також її здатність

поглинати та інтегрувати різноманітні культурні впливи з усього світу та робити їх невід'ємними частинами мови.

Зокрема, складний взаємозв'язок англійської з грецькою мовою та культурою дає нам можливість познайомитися зі стародавніми греками, побачити їхній світ і навчитися їхньої мудрості та світогляду, знаходячи позачасові зображення людських знань.

Грецька мова зробила безцінний внесок у англійську мову не тільки розширивши словниковий запас, але й поглибивши виразні можливості, пропонуючи сотням мільйонів носіїв у всьому світі багатший інструментарій, за допомогою якого вони можуть чітко формулювати поняття сучасного світу [11].

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

В результаті проведеного дослідження «Грецькі запозичення в англійській мові: історичний аспект», яке було спрямоване на вивчення грецького впливу на англійську мову з урахуванням історичного аспекту, зроблено основні висновки, наведені нижче.

Грецька мова, будучи основною мовою античної наукової та філософської літератури, мала величезний вплив на культурний розвиток Європи. Перші запозичення з грецької мови в латину, а згодом і в англійську мову, відбулися ще в античний період через контакт грецьких торговців, учених та митців з Римом і пізніше через поширення латини у західному світі. Грецька мова стала джерелом термінології у таких сферах, як медицина, астрономія, математика, філософія та риторика.

Аналізуючи історію англійської мови, було встановлено вплив грецьких запозичень у різні періоди її розвитку. Детально вивчаючи історичний аспект грецьких запозичень представлено авторську періодизацію процесу запозичень, яка вміщує чотири періоди: 1-й період – *давньоанглійський* (450–1149 рр.); 2-й період – *середньоанглійський* (1150–1499 рр.); 3-й період – *ранній новий англійський* (1500–1699 рр.); 4-й період – сучасний англійський (1500–1699 рр.). У роботі детально схарактеризовано історичне підґрунтя вищевказаних періодів.

У давньоанглійський період (450–1149 рр.) грецький вплив був незначним, оскільки основним джерелом лексичних запозичень була латинська мова. Грецькі слова потрапляли в англійську через латинські та християнські тексти, але їхня кількість була обмеженою.

У середньоанглійський період (1150–1499 рр.) грецькі запозичення стали більш помітними завдяки перекладам наукових і філософських творів. Важливу роль зіграв вплив класичних текстів, які перекладалися з латинської, і багато грецьких термінів прийшло через них.

У ранній новий англійський період (1500–1699 рр.) було відзначено значне зростання запозичень з грецької мови, особливо у науці, медицині та філософії. Відродження інтересу до класичних мов під час Ренесансу сприяло проникненню великої кількості грецьких термінів у англійську мову.

Під час сучасного англійського періоду (1700 р. – по теперішній час) продовжується активне запозичення грецьких слів, особливо в галузях науки і техніки. Грецькі терміни стали невід'ємною частиною технічної і наукової мови, і їхня кількість продовжує зростати разом із розвитком нових технологій і наукових дисциплін.

Підсумовуючи, можна сказати, що грецькі запозичення супроводжували англійську мову протягом усіх періодів її розвитку, але їхній вплив особливо посилювався під час Раннього нового та Середньоанглійського періодів, продовжуючи відігравати важливу роль у сучасній англійській мові. Ці запозичення збагачували англійську мову, роблячи її більш точною і виразною, особливо у галузях науки, медицини і філософії.

У середньовіччі латинська мова, яка широко використовувалася в наукових та освітніх колах Західної Європи, була основним каналом передачі грецьких знань і

лексики в англійську мову. Латинські переклади праць грецьких філософів і вчених, таких як Арістотель, Гіппократ, Евклід та інші, зробили доступними знання, які були розповсюджені серед європейських учених. Через це багато грецьких термінів потрапили в англійську мову у латинізованій формі.

Епоха Відродження, яка почалася в XIV столітті, була періодом відродження інтересу до античного грецького та римського спадку. Гуманісти цього періоду активно вивчали грецькі тексти в оригіналі, що сприяло новій хвилі запозичень. Грецька філософія, література, ідеї та термінологія були не лише перевидані і перекладені, але й активно інтегровані в інтелектуальне життя Європи, зокрема в Англії.

У XVIII столітті, під час Просвітництва, грецька класика стала невід'ємною частиною освіти для європейських інтелектуалів. У цей період значно зросла кількість термінів, запозичених з грецької мови, особливо у наукових і філософських дискусіях. Грецька мова стала джерелом нових слів і понять, які допомагали описати нові відкриття і філософські ідеї. Це також заклало основу для подальшого розвитку англійської наукової термінології.

Грецька мова і сьогодні продовжує відігравати важливу роль у створенні нових термінів, особливо в таких галузях, як медицина, біологія, фізика та технології. Грецькі корені і префікси часто використовуються для формування нових слів, що свідчить про тривалу історичну спадщину грецької мови в англійській лексичній системі. Канали та етапи запозичення: Основні канали проникнення грецьких слів в англійську мову включали прямі контакти через торгівлю та освіту, а також непрямі контакти через латинську мову, яка служила посередником у передачі грецької лексики. Кожен історичний етап мав свої особливості щодо характеру та обсягу запозичень.

Грецькі запозичення зазнали значних змін при адаптації в англійській мові. Ці зміни стосувалися фонетичної, морфологічної та семантичної сторін слів. Дослідження показало, що запозичені слова інтегрувалися в англійську зі збереженням основних значень, але при цьому вони адаптувалися до фонетичних та морфологічних особливостей англійської мови.

Одним із перших етапів адаптації грецьких запозичень було пристосування їхнього звукового складу до фонетичної системи англійської мови. Багато грецьких звуків не мали прямих аналогів у англійській мові, що вимагало їх зміни. Наприклад, грецький звук "θ" (th) в англійській мові іноді передавався як "th", але міг також адаптуватися до звуків "t" або "d" у староанглійській період. Зміни також торкнулися наголосу, оскільки англійська мова має власні правила акцентуації, які могли відрізнятися від грецьких.

Морфологічна адаптація грецьких слів у англійській мові включала зміну суфіксів, префіксів та закінчень для відповідності англійській граматиці. Наприклад, багато грецьких термінів отримали англійські суфікси, такі як "-ism", "-ist", "-ic", що стали загальноприйнятими для створення нових слів на основі грецьких коренів. Грецькі іменники часто змінювали своє число або рід при адаптації в англійській мові, що відбивало відмінності в граматичних системах двох мов.

Синтаксична адаптація включала інтеграцію грецьких запозичень у структуру англійських речень. Це вимагало зміни способів вживання слів у реченні, щоб вони відповідали правилам англійського синтаксису. Наприклад, грецькі запозичення могли змінювати свої граматичні функції в реченні або ставати частиною стійких виразів, які відрізнялися від оригінальних грецьких форм.

Грецькі слова зазнали змін і в письмовій формі, коли їх передавали англійськими літерами. Багато грецьких слів використовували латинський алфавіт як проміжний етап перед тим, як потрапити в англійську мову. Це вплинуло на написання слів, яке пристосувалося до правил англійської орфографії. Наприклад, грецьке "ψυχή" стало "psyche" в англійській, де "ps-" відображає графічне збереження грецького префікса, але вимова змінилася відповідно до англійських норм.

Процес лінгвістичної адаптації грецьких запозичень в англійській мові ілюструє складність взаємодії мов і культур. Кожен аспект цього процесу демонструє, як запозичені слова змінювалися та інтегрувалися в нове мовне середовище, зберігаючи при цьому свої основні значення, але адаптуючись до нових фонетичних, морфологічних і синтаксичних умов. Цей процес був важливим для збагачення англійської мови, створення нових термінів і формування сучасної англійської лексики, що продовжує розвиватися під впливом давньогрецької спадщини.

Запозичені з грецької мови слова іноді змінювали або розширювали своє значення в англійській мові. Це явище називається семантичною адаптацією, і воно є типовим для багатьох запозичень. Наприклад, слово "ἄγγελος" (ангелос), яке в грецькій мові означало "вісник", в англійській отримало додаткове релігійне значення "ангел". Подібним чином, грецькі наукові терміни могли змінювати своє значення, щоб відобразити нові концепції або технології, що виникли в англомовному середовищі.

Грецькі запозичення стали основою для створення наукової та технічної термінології в англійській мові. Цей вплив особливо помітний у галузях медицини, філософії, астрономії та математики. Грецьке коріння та суфікси активно використовуються у формуванні нових термінів, що підтверджує значимість грецької мови у розвитку англійської наукової лексики.

Грецька мова завдяки своїй високій культурній і науковій значимості в античний період стала основою для створення термінів, які описують фундаментальні наукові концепції. Багато з цих термінів потрапили в латину, а звідти – в англійську мову. Наприклад, такі терміни, як "математика" (від грец. "μαθηματικά"), "фізика" (від грец. "φυσική"), "біологія" (від грец. "βιολογία") і "географія" (від грец. "γεωγραφία") були створені на основі грецьких коренів і зберегли своє первісне значення в сучасній англійській.

В епоху Відродження і Просвітництва європейські вчені, включаючи англомовних, звернулися до грецької мови для створення нових термінів, що відповідали новим відкриттям і теоріям. Ця систематизація наукової термінології відбувалася шляхом утворення нових слів із грецьких коренів і префіксів. Наприклад, такі терміни, як "телескоп" (від грец. "τηλε-" – "далеко" і "σκόπος" –

"бачити") і "мікроскоп" (від грец. "μικρός" – "малий" і "σκόπος" – "бачити") були створені для позначення нових наукових приладів і концепцій.

Грецька мова стала джерелом спеціалізованої лексики в багатьох галузях, таких як медицина, анатомія, хімія, астрономія, філософія та інші. Наприклад, у медицині використовуються такі терміни, як "гіпоталамус" (від грец. "ὑπό" — "під" і "θάλαμος" – "камера"), "кардіологія" (від грец. "καρδία" – "серце" і "λόγος" – "наука"), які походять від грецьких коренів. Ці терміни не лише описують анатомічні частини тіла, а й концепції та процедури, що є ключовими для сучасної медичної практики.

З розвитком нових технологій та наукових дисциплін грецька мова продовжує слугувати основою для створення нових термінів. Наприклад, слова "кібернетика" (від грец. "κυβερνητική" – "мистецтво управління") і "голограма" (від грец. "ὅλος" – "цілий" і "γραφή" – "запис") були створені для опису нових концепцій, пов'язаних із комп'ютерними технологіями та візуалізацією.

Грецькі запозичення мали і продовжують мати величезний вплив на формування наукової та технічної термінології в англійській мові. Завдяки своїй гнучкості та здатності утворювати нові слова, грецька мова стала ключовим інструментом для опису складних наукових концепцій, процесів і технологій. Це не лише збагачувало англійську мову, але й сприяло поширенню та стандартизації наукових знань у всьому світі. Культурний вплив грецьких запозичень на англійську мову та культуру є не менш значущим, ніж їхній лінгвістичний та науковий вплив. Давньогрецька цивілізація, відома своїми досягненнями в мистецтві, філософії, літературі та політиці, залишила незгладимий слід у культурному ландшафті Західної Європи, зокрема в англійських країнах. Цей вплив відображається не лише у мові, але й у ширших культурних концепціях, цінностях та ідеалах, які продовжують відігравати ключову роль у формуванні західної цивілізації.

Грецька мова, одна з найдавніших у світі, демонструє надзвичайне багатство словотворчих елементів, які дозволяють їй залишатися живою та актуальною впродовж тисячоліть. Серед таких елементів особливе місце займають префікси *υπερ-* та *ἀντί-*, які не лише збагатили словниковий запас, а й забезпечили точність і виразність у передачі складних понять.

Префікс *υπερ-* походить від давньогрецького слова, що означає «над» або «вище». Спочатку використовувався для опису фізичних понять, цей префікс розвинувся до передачі фігуральних і абстрактних значень, таких як перевищення, домінування або піднесення. Завдяки своїй універсальності, *υπερ-* став невід'ємною частиною багатьох термінів, що відображають як стародавню культуру, так і сучасні реалії.

Префікс *υπερ-* є важливим компонентом грецької мови, який значно розширив її лексичні можливості, додаючи фігуральні та абстрактні значення до слів. Це сприяло адаптації мови до різних історичних контекстів і потреб. Його розвиток і використання демонструє динаміку мовних процесів, які підтримують актуальність грецької мови протягом століть.

Розглянувши префікс *ἀντί-*, ми відзначили його центральну роль у формуванні понять протистояння, заміни або альтернативи. У словотворенні, цей префікс збагатив мову, дозволяючи створювати терміни, які точно виражають

складні концепції, особливо в науці, медицині й технологіях. Його актуальність і частотність використання в сучасній новогрецькій мові демонструють стійкість і універсальність грецької лексичної системи.

Префікс *ἀντί-*, у свою чергу, має коріння у давньогрецькому прийменнику, який означає «проти» або «замість». Його використання як словотворчого елементу дозволило грецькій мові передавати концепти протистояння, заміщення чи взаємодії. Завдяки своїй гнучкості, префікс *ἀντί-* знайшов застосування в різних сферах, включаючи медицину, техніку, філософію та повсякденну мову.

Грецька міфологія мала значний вплив на західну літературу, мистецтво та культуру. Імена грецьких богів, героїв та міфологічних сюжетів, таких як Зевс, Афіна, Геракл, Одисей та інші, стали невід'ємною частиною англійської літературної традиції. Вони не лише надихали письменників і поетів, але й стали символами людських чеснот, слабкостей та моральних дилем. Наприклад, англійські поети епохи Ренесансу, такі як Шекспір та Мілтон, часто зверталися до грецьких міфів для створення своїх творів. Міфологічні сюжети також широко використовуються у живописі, скульптурі та кінематографі.

Грецькі філософи, такі як Сократ, Платон і Арістотель, значною мірою вплинули на формування західної філософської традиції. Їхні ідеї про моральність, справедливість, політику та природу реальності стали основою для розвитку європейської інтелектуальної культури, яка значною мірою формувала англійську філософську і політичну думку. Наприклад, ідеї демократії та республіканізму, що виникли у стародавніх Афінах, стали основою для формування політичних систем у Великобританії та США.

Грецький театр, зокрема трагедія та комедія, мав величезний вплив на розвиток англійської драматургії. Формат грецьких драм, такі як структура діалогів, використання хору та тематика людських страждань, було інтегровано в англійські театральні традиції. Вплив грецьких драматургів, таких як Есхіл, Софокл та Евріпід, можна помітити у творах Шекспіра та інших англійських драматургів. Вплив грецької драматургії також відображається у структурі сучасного театру та кінематографу.

Грецька мова та культура були невід'ємною частиною освітнього процесу в Західній Європі протягом століть. Гуманітарна освіта, яка була заснована на вивченні класичних текстів грецьких філософів, істориків і поетів, відіграла ключову роль у формуванні інтелектуальної еліти Англії та інших європейських країн. Знання давньогрецької мови та літератури вважалося ознакою освіченості та високої культури. Цей культурний вплив також включає передачу грецьких ідеалів гармонії, міри та краси, які стали основоположними для європейського мистецтва і літератури.

Грецька культура продовжує впливати на сучасну масову культуру. Імена грецьких богів та героїв використовуються в сучасних брэндах, фільмах, іграх та літературі. Наприклад, такі кінофільми, як "Троя", "300 спартанців" та "Одіссея", відображають неперервний інтерес до грецької культури і історії. Грецька міфологія також надихає створення фантастичних світів у літературі та іграх, що свідчить про її тривалу актуальність і вплив.

Культурний вплив грецьких запозичень в англійській мові та культурі є свідченням того, як давня цивілізація може залишити глибокий відбиток на майбутніх поколіннях. Грецькі міфи, філософія, мистецтво і політичні ідеї стали невід'ємною частиною англійської та західної культури загалом, формуючи її фундаментальні цінності, літературні традиції та освітню систему. Вплив грецької культури продовжує відчуватися в сучасному світі, показуючи, як давні ідеї можуть бути інтерпретовані та переосмислені в нових культурних контекстах.

На основі проведеного дослідження та виявлених проблем пропонуються такі рекомендації:

1. Посилення лінгвістичної грамотності. Для глибшого розуміння походження та значення грецьких запозичень в англійській мові рекомендується включити до освітніх програм вивчення основ грецької лексики та граматики. Це дозволить студентам та фахівцям краще розуміти наукову та технічну термінологію, а також культурні аспекти грецького впливу;
2. Створення словників запозичень. Розробка спеціалізованих словників, присвячених грецьким запозиченням в англійській мові, дозволить систематизувати та зробити доступними дані про походження та адаптацію грецьких слів. Такі словники можуть бути корисними як для наукових досліджень, так і для освітніх цілей;
3. Підтримка міждисциплінарних досліджень. Рекомендується підтримувати та розвивати міждисциплінарні дослідження, які поєднують лінгвістику, історію та культурологію. Це дозволить повніше досліджувати процеси запозичення;
4. Розвиток наукових термінів на базі грецького коріння. Продовження використання грецького коріння та суфіксів для створення нових наукових та технічних термінів сприятиме збереженню лексичної цілісності та спадкоємності в англійській мові. Також рекомендується розглядати можливість створення нових термінів на основі вже існуючих грецьких запозичень;
5. Популяризація грецької спадщини. Рекомендується підтримувати ініціативи, спрямовані на популяризацію грецької культурної та наукової спадщини: підготовка та проведення лекцій, семінарів та культурних заходів, присвячених грецькому впливу на англійську мову та культуру.

Дослідження грецьких запозичень в англійській мові відкриває низку перспектив для подальшого наукового пошуку та впровадження нових ідей в таких сферах як:

1. Розширення досліджень в інших мовних контактах: успіх дослідження грецьких запозичень англійською мовою дозволяє рекомендувати проведення аналогічних досліджень в інших мовних контактах. Це дозволить більш глибоко зрозуміти процеси міжмовної взаємодії та їх вплив на розвиток світових мов;
2. Створення навчальних програм: на основі результатів дослідження можна розробити спеціальні освітні програми та курси, спрямовані на вивчення грецьких запозичень та їх роль англійською мовою. Такі програми можуть бути корисними для студентів-лінгвістів, істориків та культурологів;

3. Впровадження інформаційних технологій: розробка цифрових інструментів та баз даних, присвячених грецьким запозиченням, може значно спростити доступ до інформації та допомогти у проведенні подальших досліджень. Такі технології можуть включати інтерактивні словники, бази даних термінів та онлайн-курси;
4. Міжнародне співробітництво: підтримка міжнародного наукового співробітництва в галузі вивчення грецького впливу на світові мови може призвести до нових відкриттів та розвитку наукової думки. Це також сприяє зміцненню культурних зв'язків між країнами та народами;
5. Публікація результатів дослідження: публікація матеріалів та висновків даної роботи у наукових журналах та участь у конференціях дозволить ширше поширити знання про грецькі запозичення в англійській мові та привернути увагу до цієї важливої теми.

Основні цілі та завдання, поставлені на початку дослідження, були успішно досягнуті. Дослідження підтвердило значний вплив грецької мови на англійську та виявило ключові аспекти цього процесу. Лінгвістичний та історичний аналіз дозволив детально вивчити етапи та механізми запозичення грецьких слів, а також їхню адаптацію в англійській мові. Розроблені рекомендації та пропозиції створюють основу для подальшого вивчення та популяризації грецького впливу на англійську мову та культуру.

Висновок цієї роботи підкреслює важливість грецьких запозичень розуміння історії та еволюції англійської. Отримані результати як збагачують наукові знання у цій галузі, а й створюють передумови для подальших досліджень, які допоможуть ще глибше зрозуміти процеси, що формують мови та культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко О. М. Мовні контакти в сучасній англійській мові: лексичні запозичення та їх роль у розвитку мови. *Філологічні науки*. 2018. №3. С. 112–120
2. Дьяков А.С. Основи термінотворення. Київ: Криниця, 2000. 121 с.
3. Камінська С., Момот А. Шляхи появи запозичень в сучасній англійській мові. Їх асиміляція та вживання. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. 2020. № 9(77). С. 220–223
4. Лисенко А. М. Граматичні запозичення в англійській мові: морфологічні особливості. *Науковий вісник КНЛУ*. 2016. №7. С. 45–50
5. Павлюк А. Б. Типи слів за морфемною будовою в сучасній англійській мові. *Науковий вісник ВНУ*. 2002. № 5. С. 60–69
6. Перебийніс В.І. Статистичні методи для лінгвістів. Вінниця: Нова книга, 2001. 168 с.
7. Перебийніс В. І. Термінологія та запозичення в англійській мові: проблеми адаптації. *Філологічні студії*. 2004. № 4. С. 75–82
8. Савченко В. Г. Історія англійської мови: запозичення та мовні зміни в сучасній англійській лексикографії. *Науковий вісник ЛНУ*. 2015. № 6. С. 98–104
9. Сімонок В. П. Лексичні запозичення в українській мові: історико-соціолінгвістичний аспект. *Філологічні науки*. 2015. № 1. С. 89–94
10. Черниш О. І. Особливості розвитку англійської мови в результаті лексичних запозичень: соціолінгвістичний аспект. *Вісник Харківського університету*. 2017. № 3. С. 61–68
11. Adrados F. R. A History of the Greek Language: From Its Origins to the Present. Leiden/Boston : Brill, 2005. 360 p.
12. Aikhenvald A. Y. Grammars in Contact: A Cross-Linguistic Perspective. In *Grammars in Contact: A Cross-Linguistic Typology*, ed. Alexandra Y. Aikhenvald and R.M.W. Dixon. Oxford : Oxford University Press, 2006. 462 p.
13. Aikhenvald A.Y. & Dixon R.M.W. (eds.). *Grammars in Contact: A Cross-Linguistic Typology (Explorations in Linguistic Typology 4)*. Oxford : Oxford University Press, 2006. 460 p.
14. Amiot D. Haut Degré et Préfixation. In F. Lefevre & M. Noailly (eds.), *Intensité, Comparaison, Degré. Travaux Linguistiques du Cerlico 17*. Presses Universitaires de Rennes, 2004. 110 p.
15. Anastasiadi-Symeonidi A. *Sinchronikes ke diachronikes tasis sto genos tis Elinikis: Mia theoretiki protasi [Synchronic and diachronic trends in the Greek gender: A theoretical proposal]*. Athens: Patakis, 2003. 187 p.
16. Anglo Saxon runes URL: <https://www.abdn.ac.uk/sll/disciplines/english/beowulf/rune.htm>
17. Bortone P. *Greek prepositions: from antiquity to the present*. Oxford : Oxford University Press, 2010. 380 p.
18. Britain T., Britain S. *The modern English period historical background* URL: <https://studfile.net/preview/4241579/page:20/>
19. Burns T. *The Oxford companion to the English language*. URL: <https://archive.org/details/oxfordcompanion00mcar/page/n13/mode/2up>

20. Clapton E. Embracing Hellenic Echoes: Discover English words with Greek roots. URL: <https://promova.com/blog/english-words-with-greek-roots>
21. Crystal D. The Stories of English. London : Penguin, 2004. 400 p.
22. Davidson M. Borrowed words-how English borrows from other languages. URL: <https://commongroundinternational.com/borrowed-words-english-languages/>
23. Durkin P. Middle English – an overview. URL: <https://www.oed.com/discover/middle-english-an-overview/?tl=true#content>
24. Early modern English. URL: <https://www.thehistoryofenglish.com/early-modern-english>
25. Efthymiou A. Academia. The interaction between borrowing and word formation: evidence from modern Greek prefixed. URL: https://www.academia.edu/43049927/The_Interaction_between_Borrowing_and_Word_Formation_Evidence_from_Modern_Greek_prefixes
26. Efthymiou A., Fragaki G. & Markos A. Exploring the Polysemy of the Modern Greek Prefix Iper-. *Morphology*, 2015. No. 25.4. P. 411–438
27. Efthymiou A. Prefixes or First Elements Denoting Intensification in Modern Greek. *Studies in Greek Linguistics*. Vol. 23. 2003. 530 p.
28. Efthymiou A. Words Without Correspondence Between Form and Meaning: The Case of Modern Greek Parasynthetic Adjectives with Anti-. In Z. Gavriilidou and A. Revithiadou (eds.), *Mélanges Offerts à Anna Anastassiadis*. Saita Publishers, 2014. 50 p.
29. English/Spanish language day & the influence of Greek URL: <https://hellenicmoon.com/april-23-english-spanish-language-day-the-influence-of-greek/>
30. English words borrowed from Arabic. URL: <https://learningenglish.voanews.com/a/english-words-borrowed-from-arabic/4256013.html>
31. Etymological structure of English vocabulary URL: <https://studfile.net/preview/7086641/page:4/>
32. Gaidatzi T. Academia. Greek loanwords in English. URL: https://www.academia.edu/31644852/GREEK_LOANWORDS_in_ENGLISH
33. Gardani F., Arkadiev P., & Amiridze N. Borrowed Morphology: An Overview. In F. Gardani, P. Arkadiev, & N. Amiridze (eds.), *Borrowed Morphology*. Berlin, Boston, Munich : De Gruyter Mouton, 2015. 230 p.
34. Hamann G. English idioms from the Bible. URL: <https://onlearn.es/english-idioms-from-the-bible>
35. Hock H.H. & Joseph B. Language History, Language Change, and Language Relationship: An Introduction to Historical and Comparative Linguistics. Berlin : Mouton de Gruyter, 1996. 600 p.
36. Humbley J. Les emprunts lexicaux: perspectives théoriques et pratiques. Didier Erudition, 1990. 230 p.
37. Jackson H., & Zé Amvela E. Words, Meaning and Vocabulary: An Introduction to Modern English Lexicography. 2nd ed. London : Cassell, 2007. 372 p.
38. Johanson L. Structural Factors in Turkic Language Contacts. Routledge, 2002. 300 p.

39. Joki K. How the English language is Shakespeare's language. URL: <https://www.grammarly.com/blog/how-the-english-language-is-shakespeares-language/#:~:text=Shakespeare%27s%20influence%20on%20the%20English%20language&text=Shakespeare%20introduced%201%2C700%20original%20words,dwindle%2C%E2%80%9D%20and%20many%20more>
40. Kampouris N. The Way Greek language continues to Shape English. URL: <https://greekreporter.com/2024/07/23/greek-language-influence-english>
41. Kavtaria M. Greek and Latin loan words in English language (Tendencies of Evolution). URL: <https://www.academia.edu/29804035/GREEKANDLATINLOANWORDSINENGLISHLANGUAGETENDENCIESOFEVOLUTION>
42. Kiernan K. Electronic Beowulf. URL: <https://ebeowulf.uky.edu/ebeo4.0/CD/main.html>
43. Latin loan words URL: https://ascollegebikramganj.ac.in/assets/uploads/assignment/cpanel/e_learning_study_materials/Latin%20Borrowings.pdf
44. Liddell H.G. & Scott R. A Greek-English lexicon. A New Edition, Revised and Augmented Throughout by Sir Henry Stuart Jones. Oxford : Clarendon, 1961. 2100 p.
45. Loan words in Modern English and their features 2016 URL: <https://www.davidpublisher.com/Public/uploads/Contribute/56f2519a651eb.pdf>
46. Loanwords. Major period of borrowing in the history of English. URL: <https://www.ruf.rice.edu/~kemmer/Words/loanwords.html>
47. Lüdeling A. Neoclassical Word-Formation. In K. Brown (ed), Encyclopedia of Language and Linguistics, 2nd Edition. Oxford : Elsevier, 2006. 900 p.
48. Manolessou I., & Ralli A. From Ancient Greek to Modern Greek. In P. Müller, I. Ohnheiser, S. Olsen, & F. Rainer (eds), Word-Formation: An International Handbook of the Languages of Europe. Vol 3. Berlin/New York : De Gruyter, 2015. 2070 p.
49. Matras Y. The Borrowability of Grammatical Categories. In Y. Matras & J. Sakel (eds.), Grammatical Borrowing in Cross-Linguistic Perspective. Berlin : Mouton De Gruyter, 2007. 80 p.
50. Matras Y., & Sakel J. Introduction. In Y. Matras & J. Sakel (eds.), Grammatical Borrowing in Cross-Linguistic Perspective. Berlin & New York : Mouton de Gruyter, 2007. 220 p.
51. Middle English example. URL: <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/english/the-history-of-english-language/middle-english-examples/>
52. Nevalainen T. Oxford. An Introduction to Early Modern English 2006 URL: https://books.google.com.ua/books?id=ZENf7A82WpQC&pg=PA53&source=gbs_selected_pages&cad=1#v=onepage&q&f=false
53. Oxford English dictionary URL: <https://www.oed.com/?tl=true>
54. Peraki M., Vougiouklaki C. How has Greek influenced the English language? 2015 URL: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-has-greek-influenced-english-language>

55. Petrounias E. Internationalisms Based on Ancient Greek Lexical Elements: A (Slippery) Bridge to Modern Greek. *Studies in Greek Language*. Vol. 30. 2010. P. 520–526.
56. Petrounias E. Loan Translations and the Etymologies of Modern Greek. *Greek Linguistics '95*, Proceedings of the 2nd International Conference on Greek Linguistic, Vol.II, 1997. P. 791–801.
57. Petrounias E. Ellinika epithimata koinis katagogis kai syggenikis ekseliksisis: i omada '-ia'. *Studies in Greek Linguistics*. Vol. 8. 1987. P. 193–214.
58. Rainer F. Polysemy in Derivation. In R. Lieber and P. Štekauer (eds.), *The Oxford Handbook of Compounding*. Oxford : Oxford University Press, 2009. 370 p.
59. Remembering Zolotas a speech in English with all Greek words URL: <https://www.tovima.gr/2019/03/28/international/remembering-zolotas-a-speech-in-english-with-all-greek-words/>
60. Standard Modern Greek Dictionary. Institute of Hellenic Studies, Aristotle University of Thessaloniki, 1998. 1050 p.
61. Stathi E. Modern Greek. In Görlach M. (ed.), *English in Europe*. Oxford : Oxford University Press, 2002. 340 p.
62. Svensén B. *Practical Lexicography: Principles and Methods of Dictionary-Making*. Oxford : Oxford University Press, 2009. 550 p.
63. The Impact of the Norman conquest on the English Language. URL: <https://www.ukessays.com/essays/english-language/the-impact-of-the-norman-conquest-english-language-essay.php>
64. Tseronis A. Diglossic Past and Present Lexicographical Practices: The Case of Two Greek Dictionaries. *Language Problems & Language Planning*. № 26(3). 2002. P. 219–252.
65. Weinreich U. *Languages in Contact: Findings and Problems*. The Hague : Mouton, 1953. 500 p.
66. When were French words borrowed into English? URL: <https://frenchtogether.com/french-words-in-english/>
67. Where do English words come from? URL: https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Flingua.lnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2020%2F03%2FEtymology_extract.doc&wdOrigin=BROWSE_LINK
68. Winford D. *An Introduction to Contact Linguistics*. Oxford : Blackwell, 2003. 450 p.
69. Woodhouse S. C. *English-Greek dictionary a vocabulary of the Attic language*. URL: <https://archive.org/details/englishgreekdict027453mbp/page/84/mode/2up>